

Ársreikningur 2021

A-deild LSR

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins

Engjateigi 11

105 Reykjavík

550197-3409

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra.....	2-8
Áritun óháðs endurskoðanda.....	9-12
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	13
Efnahagsreikningur.....	14
Sjóðstreymi.....	15
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu.....	16
Skýringar.....	17-39
Kennitölur - Fimm ára yfirlit.....	40
Viðauki I - Deildaskipt yfirlit LSR.....	41-44

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Starfsemi sjóðsins

A-deild LSR starfar samkvæmt lögum nr. 1/1997 um LSR, lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins og öðrum reglum sem um lífeyrissjóði gilda. Helstu reglur og stefnur sem stjórn hefur samþykkt má sjá í kafla um stjórnarhætti.

Hlutverk sjóðsins er:

- Að greiða sjóðfélögum lífeyri.
- Að tryggja sjóðfélaga fyrir tekjumissi í kjölfar örorku og stuðla að fjárhagslegu öryggi maka og barna við andlát sjóðfélaga.
- Að taka við iðgjöldum og varðveita upplýsingar um réttindi sjóðfélaga.
- Að ávaxta fjármuni sjóðsins með sem bestum hætti með hliðsjón af fjárfestingarstefnu að teknu tilliti til áhættu.

LSR er starfræktur í þremur deildum og er hver deild með aðskilinn fjárhag. Deildir sjóðsins eru: A-deild, B-deild og Séreign LSR. Deildaskipt yfirlit LSR er að finna í viðauka I.

Eignir og ávöxtun

Hrein eign til greiðslu lífeyris nam 1.024.402 m.kr. í árslok 2021 samanborið við 861.771 m.kr. árið áður. Aukning eigna nam 162.631 m.kr. milli ára.

Nafnávöxtun ársins 2021 var 15,8%, sem samsvarar 10,5% raunávöxtun. Hrein raunávöxtun, þ.e. raunávöxtun þegar skrifstofu- og stjórnunarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum, var 10,4%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára er 8,1%, síðustu 10 ára 7,2% og frá stofnun sjóðsins árið 1997 hefur meðaltalið verið 4,3%.

Iðgjaldagreiðslur og fjöldi sjóðfélaga

Á árinu 2021 námu lögbundin iðgjöld 38.060 m.kr. samanborið við 35.467 m.kr. árið áður. Virkir sjóðfélagar á árinu, þ.e. sjóðfélagar sem greiða iðgjöld til sjóðsins að meðaltali í hverjum mánuði, voru 8.172 í aldurstengdri ávinnslu og 20.489 í jafnri ávinnslu. Árið 2020 voru 6.376 virkir sjóðfélagar í aldurstengdri ávinnslu en 21.618 í jafnri ávinnslu. Í árslok 2021 áttu 74.143 sjóðfélagar réttindi hjá sjóðnum.

Lífeyrisgreiðslur og fjöldi lífeyrisþega

Á árinu 2021 námu greiðslur til lífeyrisþega 13.012 m.kr. samanborið við 10.829 m.kr. árið áður. Meðalfjöldi lífeyrisþega var 10.166 á árinu 2021 samanborið við 9.115 á árinu 2020.

Fjárfestingartekjur og skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Hreinar fjárfestingartekjur námu 138.420 m.kr. samanborið við 108.392 m.kr. árið áður. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sjóðsins nam 893 m.kr. samanborið við 831 m.kr. árið áður. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í hlutfalli af meðalstöðu eigna var 0,09% á árinu 2021 en var 0,10% árið áður. Stöðugildi hjá LSR voru 52,3 á árinu 2021 og hlutdeild A-deildar var 31,6 stöðugildi. Hlutdeild A-deildar í launakostnaði LSR nam 397 m.kr. af heildarfjárhæð launa og 105 m.kr. af launatengdum gjöldum. Sjá nánari upplýsingar í skýringu 6.

Sjóðfélagalán

Lán til sjóðfélaga námu alls 12.428 m.kr. á árinu 2021 samanborið við 21.749 m.kr. árið áður. Uppgreiðslur námu 21.266 m.kr. á árinu 2021 og voru nettó útlán því neikvæð um 8.838 m.kr. Fjöldi nýrra útlána var 724 á árinu 2021. Í lok ársins voru eftirstöðvar sjóðfélagalána 89.517 m.kr. og fjöldi sjóðfélaga á bak við þau lán var 5.953.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Tryggingafræðileg úttekt og staða lífeyrisaukasjóðs

Staða sjóðsins er nú í fyrsta skipti reiknuð miðað við spá um hækkandi lífaldur í framtíðinni. Spáin er reiknuð út frá sértækum líkum fyrir sjóðfélaga A- og B-deildar LSR sem byggðar eru á reynslu árunna 2014 til 2018. Undanfarna áratugi hefur meðalævi Íslendinga lengst þó nokkuð og gera breyttar forsendur ráð fyrir að sú þróun muni halda áfram.

Með því að miða við spá um hækkandi lífaldur í stað þess að miða við sögulegar forsendur er gengið út frá því að sjóðfélagar njóti greiðslna úr sjóðnum til lengri tíma en áður var gert ráð fyrir. Meiri greiðslur úr sjóðnum í framtíðinni hafa í för með sér hækkun á skuldbindingum hans.

Tryggingafræðileg úttekt miðað við árslok 2021 sýnir að heildarstaða sjóðsins er neikvæð um 2,5% samanborið við 1,8% jákvæða stöðu í árslok 2020. Ef tryggingafræðileg staða sjóðsins í árslok 2021 hefði verið reiknuð miðað við óbreyttar forsendur hefði staða hans verið jákvæð um 5,6%. Áhrif forsendna um lengingu meðalævi hafa því veruleg áhrif á stöðu sjóðsins og hækka heildarskuldbindingar hans um 8,7% miðað við óbreyttar forsendur, eða um 118,5 ma.kr.

Reiknuð staða lífeyrisaukasjóðs samkvæmt ofangreindum forsendum var neikvæð um 17,9% í árslok 2021, en í árslok 2020 hafði staðan verið neikvæð um 14,2%. Þetta er fjórða árið í röð þar sem staða lífeyrisaukasjóðs er umfram 10% neikvæða stöðu. Í lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins segir að sé staða lífeyrisaukasjóðs neikvæð um 10% eða meira í samfelld fimm ár skuli stofna matshóp sem ákvarðar hvort skilyrði fyrir ráðstöfun fjármuna úr varúðarsjóði séu uppfyllt og ef svo reynist skuli leggja eignir varúðarsjóðs við eignir lífeyrisaukasjóðs. Staða varúðarsjóðs í árslok 2021 var 11,7 ma.kr.

Stjórnarhættir

LSR leggur áherslu á góða stjórnarhætti. Í stefnuýfirlýsingu sjóðsins segir: LSR tileinkar sér ábyrga starfshætti, með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Sjóðurinn leggur áherslu á fyrirmyndarþjónustu og öflugan upplýsingatækni. Þannig verður LSR traustur lífeyrissjóður og sjóðfélögum örugg samfylgd.

Stjórn sjóðsins er skipuð átta einstaklingum. Fjármála- og efnahagsráðherra skipar fjóra stjórnarmenn, stjórn BSRB skipar tvo, stjórn BHM einn og stjórn KÍ einn. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins í samræmi við lög um lífeyrissjóði, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins.

Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans, gengur frá starfslýsingu hans og setur honum erindisbréf. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins í umboði stjórnar.

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar og er hún skipuð til eins árs í senn. Hún starfar í samræmi við IX. kafla laga um ársreikninga nr. 3/2006. Nefndin hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, tilhögun innra eftirlits og aðferðum við áhættumat í því skyni að auka trúverðugleika í starfsemi sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt stjórnarháttayfirlýsingu og er henni ætlað að styðja við góða og ábyrga stjórnarhætti. Með góðum stjórnarháttum í starfsemi LSR er lagður grunnur að traustum samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur og ábyrgðaraðila sjóðsins. Með góðum stjórnarháttum er stuðlað að gagnsæi í starfsemi sjóðsins. Við móttun stjórnarhátta hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins litið til og haft til hliðsjónar almenn viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Stjórn sjóðsins hefur jafnframt sett sér starfsreglur. Í starfsreglunum er fjallað um starfsemi, skipan og verkvið stjórnar. Í starfsreglunum er m.a. litið til samþykktar sjóðsins og laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sérstaklega er litið til þeirra ákvæða er lúta að stjórnarháttum lífeyrissjóða og hæfi. Stjórnarháttayfirlýsingin og starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á vef sjóðsins ásamt fleiri innri reglum sem sjóðurinn hefur sett sér.

Hér á næstu síðu er að finna yfirlit yfir löggjöf, stjórnvaldsreglur, leiðbeinandi tilmæli FME ásamt reglum og stefnum sem LSR hefur sett sér. Listinn er til upplýsinga og er ekki tæmandi. Yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur opinberra aðila sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða er m.a. að finna á vef FME.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Lög frá Alþingi:

- Lög nr. 1/1997 um LSR.
- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Reglugerðir:

- Reglugerð nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- Reglugerð nr. 698/1998 um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingarverndar.
- Reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila séreignarsparnaðar, með síðari breytingum.
- Reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða.

Reglur og leiðbeiningar FME:

- Reglur nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða.
- Reglur nr. 180/2013 um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða.
- Reglur nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 3/2010 um hæfi lykilstarfsmanna.
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 6/2014 um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum.
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 1/2019 vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila.

Stefnur sem LSR hefur sett sér:

- Áhættustefna.
- Fjárfestingarstefna.
- Hluthafastefna.
- Starfskjarastefna.
- Stefna um ábyrgar fjárfestingar.
- Upplýsingaöryggisstefna.
- Útvistunarstefna.
- Gæðastefna.
- Jafnlaunastefna og jafnréttisáætlun.
- Persónuverndaryfirlýsing.
- Skjala - og upplýsingastefna.
- Starfsmannastefna.
- Þjónustustefna.

Reglur í starfsemi LSR:

- Samþykktir sjóðsins.
- Reglur um hlutverk stjórnar, framkvæmdastjóra og annarra starfsmanna við ávöxtun eigna sjóðsins.
- Reglur um lán Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins.
- Reglur um upplýsingagjöf til stjórnar um rekstur.
- Siða- og samskiptareglur.
- Starfsreglur endurskoðunarnefndar.
- Starfsreglur stjórnar.
- Stjórnarháttayfirlýsing.
- Verklagsreglur um verðbréfiðskipti lífeyrissjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna.
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna.
- Stefna LSR og reglur um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Áhættustýring

Áhættustýring sjóðsins byggir á framangreindri reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Markmið áhættustýringar er að auka öryggi í starfsemi sjóðsins með því að greina, fylgjast með og takmarka áhættu í rekstri hans. Áhættan nær bæði til atvika sem lúta að eignum og skuldbindingum sjóðsins sem og rekstrarlegum þáttum. Nánari umfjöllun um áhættuþætti sem hafa verið skilgreindir í starfsemi sjóðsins, áhættustýringu og áhættustefnu má sjá í skýringu 17.

Áhættustefnan er eitt af lykilverkfærum stjórnar við að uppfylla skyldur sínar gagnvart sjóðnum. Henni er beitt samhliða fjárfestingarstefnu sjóðsins og stuðlar hún að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum með ásættanlegri áhættu í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum.

Eitt af verkefnum stjórnar er að móta innra eftirlit fyrir starfsemi sjóðsins og skjalfesta eftirlitsferla. Allir helstu ferlar hafa verið skjalfestir og hlutverk skilgreind. Lögð er áhersla á að greina helstu áhættuþætti og er til staðar virkt eftirlit til að draga úr áhættu í starfsemi sjóðsins.

Ófjárhagslegar upplýsingar

LSR telst eining tengd almannahagsmunum skv. lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Meginhlutverk lífeyrissjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Um lífeyrissjóðinn, uppbyggingu og hlutverk gilda sérstök lög, lög nr. 1/1997, en auk framangreindra sérlaga um lífeyrissjóðinn gilda almenn lög um lífeyrissjóði nr. 129/1997.

LSR skal ekki hafa með höndum aðra starfsemi en þá sem nauðsynleg er til að taka við og ávaxta iðgjöld og greiða lífeyri. Stjórn LSR hefur sett sér starfsreglur sem hún starfar eftir. Er þar m.a. kveðið á um að stjórnarmenn og framkvæmdastjóri skulu ekki taka sæti í stjórnnum fyrirtækja í umboði sjóðsins eða sitja í stjórnnum fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í. Það sama á við um starfsmenn sjóðsins. Starfsmenn sjóðsins geta þó tekið sæti í stjórnnum, fjárfestingarráðum og ráðgjafarráðum fyrirtækja sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins eða fyrirtækjum, sem sjóðurinn á hlut í, og hafa eingöngu fjárvörslu og fjármálaumsýslu að markmiði. Í starfsreglunum er kveðið á um að stjórnarmenn megi ekki gera ráðstafanir sem eru til þess að afla ákveðnum sjóðfélögum, fyrirtækjum eða öðrum ótílhýðilegra hagsmuna umfram aðra aðila eða á kostnað sjóðsins.

LSR hefur einnig sett sér siða- og samskiptareglur sem gilda fyrir stjórnarmenn og starfsmenn. Umsjón fjármuna og eignastýring felur í sér samskipti við aðila á fjármáلامarkaði og útgefendur fjármálagerna. Með reglunum er lögð áhersla á að starfsmenn sjóðsins byggja samskipti við aðila á fjármáلامarkaði og útgefendur fjármálagerna á almennum grunnreglum sem tryggja gott viðskiptasiðferði á sama tíma og hagsmunir sjóðfélaga séu hafðir að leiðarljósi. Í framangreindum reglum er m.a. kveðið á um góða starfshætti, hagsmunaárekstra, meðferð trúnaðarupplýsinga og um gjafir, boðsferðir og starfstengdar ferðir. Stjórn LSR og starfsmenn gera sér ljósa þá ábyrgð sem fylgir því að hafa umsjón með fjármunum sjóðsins. Í reglunum kemur jafnframt fram að starfsmenn sem verða varir við brot á reglunum geta tilkynnt það framkvæmdastjóra sjóðsins eða formanni endurskoðunarnefndar. Í starfsmannahandbók sjóðsins og á innri vef hans er jafnframt tiltekið að verði starfsmaður var við eða vitni að einhverju misjöfnu og telji sig ekki geta leitað til framkvæmdastjórnar sjóðsins geti hann snúið sér til formanns endurskoðunarnefndar eða stjórnarformanns. Einnig eru birtar upplýsingar um netföng og símanúmer þeirra. Til viðbótar við framangreindar reglur hefur sjóðurinn sett sér reglur sem gilda um verðbréfavíðskipti stjórnarmanna og starfsmanna. Í reglunum er m.a. kveðið á um að stjórnarmenn og starfsmenn skuli ekki taka þátt í meðferð máls ef aðstæður eru til þess fallnar að draga óhlutdrægni í efa. Reglurnar kveða jafnframt á að þeim starfsmönnum og stjórnarmönnum sem búa yfir eða hafa aðgang að trúnaðarupplýsingum sé óheimilt að nýta sér upplýsingarnar á nokkurn hátt eða láta þriðja aðila upplýsingarnar í té. Í reglunum er m.a. lögð sérstök skylda á þá starfsmenn sem koma að starfsemi sem getur valdið hagsmunaárekstrum eða hafa aðgang að trúnaðarupplýsingum að tilkynna um verðbréfavíðskipti sín.

Framangreindum reglum, þ.e. starfsreglum stjórnar, siða- og samskiptareglum og reglum um verðbréfavíðskipti stjórnarmanna og starfsmanna er ætlað að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra í starfsemi lífeyrissjóðsins og tryggja að viðkomandi aðilar séu vakandi fyrir öllum tengslum sem geta leitt til þeirra.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Sjóðurinn vinnur samkvæmt eigin jafnlaunastefnu og jafnréttisáætlun og starfar í samræmi við lög um jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008. Mannréttindi eru grundvallarréttindi og er áhersla lögð á það hjá LSR að allir séu metnir að verðleikum og njóti jafna tækifæra. Í jafnréttisáætlun kemur fram að starfsfólki er ekki mismunað á grundvelli kyns, kynþáttar eða þjóðernis, kynhneigðar, kynvitundar, aldurs, trúar, skoðana eða annarra þátta. Á árinu 2021 hlaut sjóðurinn jafnlaunavottun sem vottar að starfsemi sjóðsins og jafnlaunakerfi hans sé í samræmi við kröfur jafnlaunastaðalsins ÍST 85:2012. Markmið jafnlaunakerfis er að vinna gegn kynbundnum launamun og stuðla að jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði. Við vottunarferlið var gerð sérstök launagreining til að kanna hvort óútskýrður munur sé á launum kynjanna og reyndist LSR vera vel innan skilgreindra vikmarka. Gerðar verða árlegar úttektir hér eftir til að tryggja að starfsemi LSR sé ávallt í samræmi við jafnlaunakerfið.

Sérstök starfsmannastefna gildir innan sjóðsins. Starfsmannastefnunni er m.a. ætlað að vera hvatning jafnt fyrir starfsmenn og stjórnendur til þess að skapa faglegt, krefjandi, skemmtilegt og fjölskylduvænt vinnuumhverfi.

Vegna eðlis starfsemi LSR eru bein umhverfisáhrif af rekstri sjóðsins óveruleg en sjóðurinn rekur eina skrifstofu í Reykjavík. Þótt rekstur sjóðsins sem slíkur sé ekki líklegur til að hafa skaðleg áhrif á umhverfið telur LSR þó mikilvægt að gæta að áhrifum hans á umhverfið. Þannig eru umhverfissjónarmið höfð að leiðarljósi t.d. við rekstur mótuneytis og flokkun sorps frá starfseminni. LSR hefur tekið í notkun prentský til að minnka pappírnotkun og hefur pappírnotkun dregist saman undanfarin ár. Við innkaup aðfanga er litið til þess að kaupa umhverfisvottaðar/svansvottaðar vörur. LSR hefur unnið markvisst að því undanfarin ár að efla rafræna þjónustu við sjóðfélaga, m.a. urðu allar umsóknir sjóðsins aðgengilegar á rafrænu formi á síðasta ári. Einnig gátu sjóðfélagar á síðasta ári undirritað í fyrsta skipti öll fylgigögn lána með rafrænum hætti, en framangreindar aðgerðir hafa jákvæð áhrif á umhverfið, þar sem þær draga úr prentun á pappír og spara sjóðfélögum sporin.

Sjóðurinn hefur ekki sett sér sérstaka umhverfisstefnu í tengslum við rekstur sjóðsins umfram þá sem fram kemur í stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar en sjóðurinn telur að með fjárfestingum sínum geti hann helst haft áhrif í þeim efnum.

Ein af þeim skyldum sem hvílir á LSR er að setja sér siðferðileg viðmið í fjárfestingum og hefur LSR sett sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Með ábyrgum fjárfestingum er átt við að litið sé til umhverfislegra þátta, félagslegra þátta og stjórnarháttanna við mat, ákvörðun og eftirfylgni fjárfestinga LSR. Umhverfislegir þættir, félagslegir þættir og stjórnarhættir eru hluti af heildaráhættumati sjóðsins við fjárfestingarákvarðanir og eftirfylgni þeirra þar sem þessir þættir geta haft áhrif á ávöxtun og áhættu til lengri tíma. Við nýfjárfestingar er félögum og rekstrarfélögum sendur spurningalisti þar sem spurt er út í ýmsa samfélagslega þætti á borð við kjarasamninga, umhverfislega þætti og stjórnarhætti ásamt því að kallað er eftir samfélagskýrslum þessara félaga. LSR leitast við að þau félög sem fjárfest er í séu sjálfbær í rekstri og stuðli að sjálfbærri nýtingu auðlinda eins og greint er frá í stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar.

LSR hvetur þau fyrirtæki sem sjóðurinn fjárfestir í til að starfa með ábyrgum hætti út frá umhverfissjónarmiðum og í samræmi við samfélagsleg gildi og viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja. Jafnframt hvetur LSR til þess að fyrirtæki hugi að umhverfismálum t.d. með því að setja sér umhverfisstefnu og sýni aukið gegnsæi með því að skýra frá umhverfislegum þáttum, félagslegum þáttum og stjórnarháttum t.d. í ársskýrslu, samfélagskýrslu eða á sambærilegan máta. Að fyrirtæki sýni fram á hvernig starfsemi þeirra tengist almennt viðurkenndum viðmiðum á þessu sviði svo sem Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna, ESG viðmiðum kauphallarinnar og leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Framangreint á jafnframt við um rekstrarfélög fyrir hönd þeirra sjóða sem þau starfrækja, verðbréfa- og fjárfestingarsjóði sem og útgefendur annarra fjármálagerna.

Hvað innlendar fjárfestingar í skráðum fjármálagerningum varðar lætur LSR meta fjölmörg félög og útgefendur skuldabréfa í eignasafni sjóðsins sem skráð eru í kauphöllinni á Íslandi með hlíðsjón af umhverfisáhættu, félagslegri áhættu og áhættu tengdri stjórnarháttum. Með reglulegri skýrslugjöf Reitunar er fylgst með árangri einstakra fyrirtækja í safninu, m.a. kolefnisfótspori þeirra og til hvaða aðgerða félög hafa gripið til á sviði ESG mála. Í samræmi við hluthafastefnu LSR eru birtar upplýsingar á vefsíðu sjóðsins um hvernig fulltrúar sjóðsins greiddu atkvæði á hluthafafundum, þar með talið hvernig greidd voru atkvæði í stjórnarkjöri í hverju félagi fyrir sig.

Þegar um fjárfestingar í gegnum þriðja aðila er að ræða leggur LSR áherslu á að innlendir og erlendir samstarfsaðilar hafi sett sér virka stefnu í umhverfislegum þáttum, félagslegum þáttum og stjórnarháttum og geti sýnt með greinargóðum hætti hvort og hvernig sé unnið eftir þeirri stefnu við mat og eftirfylgni fjárfestinga. Einnig er notast við gagnaveitur á borð við Morningstar til að fylgjast með ESG útreikningum í erlendu verðbréfasafni sjóðsins. LSR leggur jafnframt áherslu á að tekið sé tillit til framangreindra þátta og samfélagsáhættu í rekstri óskráðra fyrirtækja og sjóða.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

LSR hefur um árabíl verið aðili að reglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (United Nations Principles for Responsible Investment) og þar með hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að horfa til framangreindra þátta við mat og ákvarðanir á fjárfestingum. Í tengslum við aðild sína að framangreindum reglum Sameinuðu þjóðanna þarf sjóðurinn einnig að gera ítarlega grein fyrir fjárfestingarákvörðunum sínum og eftirfylgni þeirra á hverju ári og hvernig þær samræmast reglunum. LSR er meðal stofnaðila að IcelandSIF, en tilgangur þeirra samtaka er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðarfræði sjálfbærra og ábygrra fjárfestinga og auka umræðu um þær.

Á árinu 2021 var LSR einn þrettán íslenskra lífeyrissjóða sem skrifuðu undir viljayfirlýsingu um að þeir hygðust fjárfesta fyrir 4,5 ma. bandaríkjadala í verkefnum sem tengjast hreinni orku og öðrum umhverfisvænum lausnum fram til ársins 2030. Skrifað var undir viljayfirlýsinguna gagnvart alþjóðlegu samtökunum Climate Investment Coalition (CIC) á loftslagsráðstefnu Sameinuðu þjóðanna í Glasgow í Skotlandi. Með þessu staðfesti LSR vilja til að auka við grænar fjárfestingar sínar og styðja þannig við markmið um að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda á heimsvísu. Meðal annars verður horft til verkefna sem nýta jarðvarma ásamt því að styðja við aukna notkun annarra sjálfbærra orkugjafa með það að markmiði að stuðla að aukinni notkun hreinnar orku í samgöngum og atvinnustarfsemi.

Framtíðarhorfur og atburðir eftir lok reikningsárs

Á komandi árum mun lífeyrissjóðurinn hafa áfram að höfuðmarkmiði að ávaxta eignir, innan ramma laga og fjárfestingarstefnu sjóðsins, í þeim tilgangi að standa undir lífeyrisskuldbindingum og hámarka réttindi sjóðfélaga. Lífeyrisgreiðslur voru þriðjungur af iðgjöldum sem greidd voru til sjóðsins á árinu 2021. Innflæði er því mikið sem styður við áframhaldandi uppbyggingu sjóðsins.

Tryggingafræðileg staða sjóðsins miðað við árslok 2021 er innan skilgreindra marka og er hann samkvæmt því mati fær um að standa við skuldbindingar sínar gagnvart sjóðfélögum í framtíðinni. Framundan er vinna hjá stjórn, starfsmönnum og tryggingastærðfræðingi sjóðsins þar sem farið verður yfir hvernig bregðast skulu við hækkandi lífaldri og áhrifum hans á stöðu sjóðsins til framtíðar með hliðsjón af tegund réttindaávinnslu og stöðu lífeyrisaukasjóðs.

Ávöxtun ársins 2021 var góð, rétt eins og árin tvö þar á undan. Innrás Rússa í Úkraínu í lok febrúar leiddi til töluverðrar lækkunar á verðbréfamörkuðum bæði hér á landi og erlendis. Stríðsástandið og áhrif af völdum þess, svo sem vegna viðskiptaþvingana á hendur Rússlandi, gæti haft töluverð áhrif um nokkurt skeið. Búast má við áframhaldandi ókyrrð á verðbréfamörkuðum á meðan stríðsástand ríkir í Evrópu og mun miklu skipta hvort takist að stilla til friðar á næstunni eða hvort stríðið dragist á langinn og breiðist jafnvel út. Óvissa er því um hver áhrif þessara atburða muni verða á ávöxtun og stöðu sjóðsins á árinu 2022. Hafa ber þó í huga að eignasafni LSR er vel dreift á eignaflokka, atvinnugreinar og landsvæði líkt og fjárfestingarstefna sjóðsins segir til um, sem minnkar sveiflur og dregur úr áhrifum slíkra atburða á heildarstöðu sjóðsins.

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir lok uppgjörstímabilsins sem þarfnast leiðréttingar eða skýringar í ársreikningnum eða meðfylgjandi skýringum.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar komi fram í ársreikningnum, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun. Stjórn og framkvæmdastjóri sjóðsins staðfesta ársreikninginn með rafrænni undirritun sinni.

Reykjavík 6. apríl 2022

Í stjórn LSR

Guðrún Ögmundsdóttir, formaður stjórnar

Ragnar Þór Pétursson, varaformaður stjórnar

Árni Stefán Jónsson

Áslaug María Friðriksdóttir

Jökull Heiðdal Úlfsson

Unnur Pétursdóttir

Viðar Helgason

Þórveig Þormóðsdóttir

Framkvæmdastjóri

Harpa Jónsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga í Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning A-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins fyrir árið 2021. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning þann 31. desember 2021, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2021, efnahag hans 31. desember 2021 og breytingu á handbæru fé á árinu 2021, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar á ársreikningnum er í samræmi við innihald endurskoðunarskýrslu sem við höfum afhent endurskoðunarnefnd sjóðsins í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópusambandsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Óhæði

Við erum óháð Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur (IESBA Code) og viðeigandi settar siðareglur á Íslandi og höfum uppfyllt önnur ákvæði þeirra.

Eftir okkar bestu vitund, þá höfum við ekki veitt lífeyrissjóðnum neina óheimila þjónustu sem endurskoðendur lífeyrissjóðsins samanber lista yfir óheimila þjónustu sem tilgreind er í grein 5(1) í reglugerð Evrópusambandsins nr. 537/2014.

Ráðning endurskoðanda

Ráðningarsamband milli okkar og ríkisendurskoðanda um endurskoðun Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins var undirritað 2. nóvember 2018 fyrir árið 2018 og höfum við endurskoðað ársreikning lífeyrissjóðsins á hverju ári síðan.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins fyrir árið 2021. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Við höfum uppfyllt skyldur okkar eins og þær eru tilgreindar í kaflanum „ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins“ hér að neðan, sem og í tengslum við lykilatriði í endurskoðun. Endurskoðunin fól í sér hönnun og framkvæmd á endurskoðunaraðgerðum til að bregðast við mati okkar á verulegri áhættu í ársreikningnum. Niðurstaða endurskoðunaraðgerða okkar, þar á meðal þær aðgerðir sem útlistaðar eru hér að neðan, mynda grunn okkar að áritun á ársreikning sjóðsins.

Áritun óháðs endurskoðanda

Mat á óskráðum fjárfestingum

Verðmæti óskráðra fjárfestinga og skráðra fjárfestinga þar sem gangvirði byggir ekki á verði á virkum markaði nam 123.042 m.kr. eða um 12% af heildareignum þann 31. desember 2021 (68.229 m.kr. þann 31. desember 2020). Þessar eignir eru flokkaðar í gangvirðisþrepi 2 og 3 í skýringum í ársreikningi.

Á meðal ofangreindra fjárfestinga eru óskráð hlutabréf, hlutdeildarskírteini, framtakssjóðir (sjóðir um sameiginlega fjárfestingu), óskráð skuldabréf og skráð skuldabréf þar sem gangvirði byggir ekki á verði á virkum markaði. Verðmæti þessara fjárfestinga er háð mati stjórnenda, þeim forsendum sem eru notaðar og vali á útreikningsaðferð eða líkani og getur haft veruleg áhrif á niðurstöðu matsins.

Lykilatriði sem kröfðust mats voru:

- Mat á ávöxtunarkröfu óskráðra hlutabréfa
- Mat á framtíðargreiðsluflæði
- Mat á grunnkröfu skuldabréfa
- Mat á skuldaálagi

Vegna þess hve matskenndur liðurinn er og vegna stærðar í efnahagsreikningi sjóðsins, teljum við mat á óskráðum fjárfestingum vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

Viðbrögð endurskoðanda

Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessu lykilatriði:

- Ferli við fjárfestingar og mat var yfirfarið.
- Fyrir áhættumiðað úrtak var lagt mat á aðferðafræði og forsendur óskráðra hlutabréfa, hlutdeildarskírteina og framtakssjóða og kallað var eftir stuðningsgögnum að baki verðmati.
- Fyrir áhættumiðað úrtak skuldabréfa var lagt mat á aðferðafræði og forsendur eins og grunnkröfur, skuldaálag og mótaðilaáhættu.
- Farið var yfir flokkun óskráðra fjárfestinga í þrepaskiptingu gangvirðis.

Til viðbótar voru viðeigandi skýringar í ársreikningnum rýndar. Sjá nánar í skýringum 2.3, 2.8, 7 - 9 og 16.

Mat á lífeyrisskuldbindingu

Lífeyrisskuldbinding sjóðsins nam 1.493.886 m.kr. þann 31. desember 2021 (1.233.430 m.kr. þann 31. desember 2020). Tryggingafræðileg staða þann 31. desember 2021 nam -2,7% þar sem skuldbindingar voru umfram eignir í árslok (1,8% í árslok 2020). Lífeyrisskuldbindingin er reiknuð út af tryggingastærðfræðingi sem er óháður sjóðnum.

Lykilatriði sem kröfðust mats voru:

- Mat á sértækum lífslíkum
- Mat á sértækum örorkulíkum
- Sértækir útreikningar

Vegna þess hve flóknir útreikningarnir eru og vegna stærðar og mikilvægi fyrir sjóðinn, teljum við mat á lífeyrisskuldbindingu vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

Viðbrögð endurskoðanda

Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessu lykilatriði:

- Mátum óhæði og hæfni tryggingastærðfræðings.
- Ferli við útreikninga var yfirfarið.
- Framkvæmdar voru greiningar á sértækum lífs- og örorkulíkum sem notaðar eru við útreikning við staðlaðar lífs- og örorkulíkur gefnar út af Félagi Íslenskra tryggingastærðfræðinga.
- Framkvæmdar voru aðgerðir með úrtökum til að sannreyna inntaksgögn og útreikninga.
- Framkvæmdar voru greiningaraðgerðir á þróun lífeyrisskuldbindingar, forsendum og niðurstöðum.
- Yfirfarnar voru næmnigreiningar með því að skoða áhrif breytinga á lykilforsendum í líkaninu.

Til viðbótar voru viðeigandi skýringar í ársreikningnum rýndar. Sjá nánar yfirlit um tryggingafræðilega stöðu ásamt skýringum 14 og 17.1.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og framkvæmdastjóra að meta rekstrarhæfi sjóðsins og eftir því sem við á, skýra frá þeim atriðum sem varða rekstrarhæfið og notkun forsendunnar um áframhaldandi rekstrarhæfi, nema ætlunin sé að leysa upp sjóðinn eða hætta starfsemi hans, eða ef enginn annar raunhæfur valkostur er í stöðunni.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær, einar og sér eða samanlagðar, gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggjum við á faglegri dómgreind og beitum ávallt faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Við greinum og metum hættur á verulegum skekkjum í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Við öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Við metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Við ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun okkar. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Við metum í heild sinni hvort framsetning og uppbygging ársreikningsins, þ.m.t. innihald og skýringar, gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem koma upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem fram koma við endurskoðunina, eftir því sem við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um öll tengsl eða önnur atriði sem raunhæft er að ætla að gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og eftir því sem við á, til hvaða varúðarráðstafana við höfum gripið til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í einstaka tilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf eru taldar vega þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Áritun óháðs endurskoðanda

Skýrsla um innihald skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík 6. apríl 2022

Geir Steindórsson
Löggiltur endurskoðandi

Ernst & Young ehf.
Borgartúni 30
105 Reykjavík

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris

	Skýr.	2021	2020
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		9.806,3	9.149,2
Iðgjöld launagreiðenda		28.224,1	26.329,2
Réttindaflutningar og endurgreiðslur		30,1	(11,1)
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði		309,8	316,4
		<u>38.370,3</u>	<u>35.783,7</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	3.1	13.011,6	10.828,9
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	3.2	254,1	234,8
		<u>13.265,7</u>	<u>11.063,8</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.1	109.405,1	83.060,8
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.2	29.094,8	26.157,7
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé		509,1	(317,3)
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		1,6	2,5
Fjárfestingargjöld	5	(591,0)	(511,7)
		<u>138.419,6</u>	<u>108.392,1</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	6	892,7	831,5
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		162.631,5	132.280,6
Hrein eign frá fyrra ári		<u>861.771,3</u>	<u>729.490,7</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í lok tímabils		<u>1.024.402,7</u>	<u>861.771,3</u>

Efnahagsreikningur

	Skýr.	2021	2020
Eignir			
Fjárfestingar	9,15		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	7	586.422,0	437.484,8
Skuldabréf	8	412.233,4	390.586,8
		<u>998.655,4</u>	<u>828.071,6</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendum		2.711,6	2.684,6
Aðrar kröfur	10	286,7	184,4
		<u>2.998,3</u>	<u>2.869,0</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	11	412,8	422,3
Handbært fé		23.102,8	31.020,0
		<u>23.515,6</u>	<u>31.442,3</u>
Eignir samtals		<u>1.025.169,3</u>	<u>862.382,9</u>
Skuldir			
Áfallin lífeyrisskuldbinding	12	185,4	131,6
Aðrar skuldir	13	581,1	480,0
Skuldir samtals		<u>766,5</u>	<u>611,6</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í lok tímabils		<u>1.024.402,7</u>	<u>861.771,3</u>
Skuldbindingar utan efnahags	15		
Áhættuþættir í starfsemi, áhættustýring og áhættustefna	17		
Kennitölur	18		

Sjóðstreymi

	2021	2020
Inngreiðslur		
Iðgjöld	38.403,1	35.403,4
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	24,1	94,8
Aðrar inngreiðslur	48,2	73,0
	<u>38.475,4</u>	<u>35.571,2</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	13.214,0	11.028,3
Rekstrarkostnaður	836,4	767,0
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	3,3	8,4
Aðrar útgreiðslur	165,0	219,2
	<u>14.218,6</u>	<u>12.022,8</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>24.256,8</u>	<u>23.548,4</u>
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	2.849,7	1.350,6
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(74.126,0)	(121.294,6)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	31.412,9	89.353,1
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	55.048,3	68.198,7
Keypt skuldabréf	(63.525,3)	(64.997,2)
Seld skuldabréf	15.679,7	17.479,3
	<u>(32.660,6)</u>	<u>(9.910,2)</u>
Breyting á handbæru fé	(8.403,8)	13.638,2
Gengismunur af handbæru fé	486,6	(409,6)
Handbært fé í upphafi árs	31.020,0	17.791,4
Handbært fé í lok árs	<u><u>23.102,8</u></u>	<u><u>31.020,0</u></u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu

Eignir	Skýr.	2021		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		1.024.402,7	0,0	1.024.402,7
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(36.199,6)	0,0	(36.199,6)
Núvirði framtíðariðgjalda		0,0	465.725,5	465.725,5
Eignir samtals		<u>988.203,1</u>	<u>465.725,5</u>	<u>1.453.928,5</u>
Skuldbindingar				
Eftirlaun		741.314,5	611.710,6	1.353.025,1
Örorkulífeyrir		48.651,9	42.625,6	91.277,6
Makalífeyrir		14.777,0	10.903,3	25.680,2
Barnalífeyrir		945,0	2.566,2	3.511,1
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		8.472,3	11.919,8	20.392,2
Skuldbindingar samtals		<u>814.160,7</u>	<u>679.725,5</u>	<u>1.493.886,2</u>
Eignir umfram skuldbindingar	14	<u>174.042,4</u>	<u>(214.000,0)</u>	<u>(39.957,7)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		21,4%	(31,5%)	(2,7%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		25,9%	(25,9%)	1,8%

Eignir	Skýr.	2020		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		861.771,3	0,0	861.771,3
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(31.419,3)	0,0	(31.419,3)
Núvirði framtíðariðgjalda		0,0	425.171,1	425.171,1
Eignir samtals		<u>830.351,9</u>	<u>425.171,1</u>	<u>1.255.523,0</u>
Skuldbindingar				
Eftirlaun		591.852,5	507.772,3	1.099.624,8
Örorkulífeyrir		44.093,2	39.231,0	83.324,2
Makalífeyrir		15.135,0	13.443,1	28.578,2
Barnalífeyrir		873,1	2.601,5	3.474,6
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		7.324,9	11.102,9	18.427,8
Skuldbindingar samtals		<u>659.278,6</u>	<u>574.150,9</u>	<u>1.233.429,5</u>
Eignir umfram skuldbindingar	14	<u>171.073,3</u>	<u>(148.979,8)</u>	<u>22.093,5</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		25,9%	(25,9%)	1,8%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		19,1%	(27,3%)	(2,9%)

1. Almennar upplýsingar um sjóðinn

A-deild LSR tók til starfa árið 1997 og starfar hún á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og laga nr. 1/1997 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins og með hliðsjón af lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Reikningsskilaaðferðir

2.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.

2.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í milljónum íslenskra króna sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

2.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á ársreikning lífeyrissjóðsins:

- i) Stigskipting gangvirðis, sjá skýringu 16.2.
- ii) Tryggingafræðileg staða, sjá skýringu 14.

2.4 Iðgjöld og réttindi

Við mat á óinnheimtum iðgjöldum í árslok er m.a. stuðst við upplýsingar um iðgjaldaskil sem hafa átt sér stað eftir lok reikningsársins. Áætluð óinnheimt iðgjöld í árslok eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur.

Iðgjald til sjóðsins er 15,5% af heildarlaunum þar sem sjóðfélagi greiðir 4% iðgjald og launagreiðandi 11,5%. Ávinnsla réttinda er aldurstengd en meirihluti sjóðfélaga á þó rétt á jafnri ávinnslu skv. eldra fyrirkomulagi, að uppfylltum ákveðnum skilyrðum.

Réttur til töku eftirlauna er ekki háður starfslokum heldur er þar almenn heimild til að hefja töku lífeyris milli 60 og 80 ára aldurs. Viðmiðunaraldur eftirlaunatöku er 65 ár hjá þeim sem eiga rétt á jafnri réttindaávinnslu en 67 ár hjá þeim sem eru í aldurstengdri réttindaávinnslu. Þá er heimilt að taka hálfan lífeyri frá 60 ára til 80 ára aldurs.

2.5 Iðgjald til starfsendurhæfingar

Hlutverk VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs er að efla starfsgetu einstaklinga með heilsubrest sem stefna að aukinni þátttöku á vinnumarkaði.

A-deild annast innheimtu á iðgjaldi frá launagreiðendum sem er skilað mánaðarlega til VIRK í samræmi við 5. gr. laga nr. 60/2012 um Atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða.

Þá greiðir A-deild jafnframt sérstakt iðgjald til VIRK sem dregið er af iðgjaldatekjum sjóðsins en það nemur sömu upphæð og innheimt er af launagreiðendum í samræmi við 6. gr. framangreindra laga. Fjárhæðin er færð til gjalda undir lífeyri, sjá nánar í skýringu 3.2.

A-deild fær greidda þóknun vegna innheimtu og umsýslu fyrir VIRK. Þóknunin kemur til lækkunar á ýmsum öðrum skrifstofu- og stjórnunarkostnaði, sjá skýringu 6.

Greiðslur til VIRK skiptast þannig:	2021	2020
Innheimt iðgjald af launagreiðendum	241,3	223,9
Kostnaður A-deildar vegna starfsendurhæfingar	241,3	223,9
Þóknun vegna innheimtu og umsýslu fyrir VIRK	(6,0)	(5,6)
Samtals greitt til VIRK vegna starfsendurhæfingar	476,6	442,1

2.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádragnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum að frádragnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en þeirra sem greint er frá í skýringu 5 um fjárfestingargjöld.

Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði.

Arður er tekjufærður þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félagi liggur fyrir. Í skýringu 4.1 má sjá breytingar á gangvirði 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum að frádragnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en þeirra sem greint er frá í skýringu 5 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökugjöld af sjóðfélagalánnum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna þeirrar tapsáhættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Fjárfestingargjöld

Hér eru færð fjárfestingargjöld og þóknanir til fjármálafyrirtækja, verðbréfa- og fjárfestingarsjóða vegna umsýslu og stjórnunar á fjárfestingum sjóðsins. Í skýringu 5 er greint frá áætluðum og reiknuðum fjárfestingargjöldum vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum.

2.7 Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður er færður til gjalda þegar hann fellur til. Sjá nánar í skýringu 6.

2.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og öðrum fjárfestingum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem haldið er til gjalddaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem sjóðurinn tilgreinir að haldið verði til gjalddaga, eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu og aðferð virkra vaxta.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í árslok en gangvirði annarra fjárfestinga (óskráðra) í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu 16. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem eru á afskrifuðu kostnaðarverði og gangvirði. Undir þennan flokk falla jafnframt sjóðfélagalán. Skuldabréf og sjóðfélagalán eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun í árslok. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Í skýringu 8 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og sjóðfélagalána

Við mat á sjóðfélagalánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og sjóðfélagalána í árslok.

2.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu. Afskriftin er dregin frá viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð á viðkomandi lið í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Skýringar

2.10 Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Fasteignir og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði og greinast þannig:

- i) Fasteign 1,5%.
- ii) Innréttingar og skrifstofutæki 10-15%.

2.11 Handbært fé

Handbært fé er fært í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnistæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

2.12 Umreikningur í íslenskar krónur

Eignir í erlendra mynt eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við opinbert miðgengi Seðlabanka Íslands í árslok.

3. Lífeyrir

3.1 Greiddur lífeyrir skiptist þannig:

	2021	2020
Eftirlaun	9.317,2	7.514,8
Örorkulífeyrir	3.198,2	2.881,7
Makalífeyrir	293,3	249,5
Barnalífeyrir	202,9	182,9
	<u>13.011,6</u>	<u>10.828,9</u>

3.2 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris:

	2021	2020
Kostnaður vegna starfsendurhæfingar	241,3	223,9
Kostnaður vegna örorkumats og tekjueftirlits	12,8	11,0
	<u>254,1</u>	<u>234,8</u>

4. Hreinar fjárfestingartekjur

4.1 Hreinar tekjur af eignarhlutum í innlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2021	Arður	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtals 2021	Hreinar tekjur samtals 2020
Marel hf.	24.783,9	230,9	2.295,5	2.526,3	5.218,1
Arion banki hf.	22.566,1	182,9	10.681,3	10.864,2	1.182,0
Brim hf.	21.278,4	308,8	7.469,2	7.778,0	2.917,5
Össur hf.	11.516,2	0,0	(2.659,3)	(2.659,3)	1.146,8
Hagar hf.	8.964,0	129,4	799,9	929,2	1.971,9
Aðrar eignir	83.759,9	1.735,1	18.672,7	20.407,9	9.040,2
	<u>172.868,5</u>	<u>2.587,0</u>	<u>37.259,2</u>	<u>39.846,2</u>	<u>21.476,4</u>

Hreinar tekjur af eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2021	Áhrif gjaldmiðils	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtals 2021	Hreinar tekjur samtals 2020
Vanguard Global Stock Index	38.783,7	(974,4)	8.697,6	7.723,2	5.612,0
SSgA World Index Fund	36.531,6	(915,6)	8.259,9	7.344,3	5.012,3
MFS FCP Global Equity	33.182,6	(868,3)	6.382,4	5.514,1	4.345,3
Wellington Global Quality Growth	30.575,3	(780,1)	5.966,4	5.186,3	4.562,2
Morgan Stanley AEA Global C. Portfolio	23.310,7	(602,8)	4.552,6	3.949,7	3.611,8
JP Morgan Emerging Markets Equity	18.445,3	(618,1)	(870,6)	(1.488,7)	5.079,2
Seilern World Growth	18.372,2	(437,1)	4.876,5	4.439,4	2.427,9
Morgan Stanley Global Opportunity Fund	17.193,2	(549,8)	792,4	242,5	4.443,4
Jupiter European Growth	15.983,5	(741,7)	3.300,1	2.558,4	1.780,1
Storebrand Global Indeks	14.298,0	(356,8)	3.280,5	2.923,7	2.148,3
GuardCap Global Equity Fund	13.755,7	(352,3)	2.879,9	2.527,7	2.199,1
Hermes Global Emerging Markets Fund	13.539,8	(321,1)	(246,5)	(567,6)	840,6
T. Rowe Price US Small Cap Fund	11.519,0	(301,1)	2.220,5	1.919,3	1.760,8
T. Rowe Price US Large Growth	10.844,6	(279,0)	2.229,4	1.950,4	3.446,9
Janus Henderson Global Equity Fund	10.395,8	(265,1)	2.208,9	1.943,8	1.685,0
Aðrar eignir	106.822,5	(2.912,4)	26.275,0	23.362,6	12.629,6
	<u>413.553,5</u>	<u>(11.275,8)</u>	<u>80.805,1</u>	<u>69.529,3</u>	<u>61.584,5</u>

Samtals hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

109.375,6

83.060,8

Skýringar

4.2 Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig:

	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2021	Samtals 2020
Skuldabréf haldið til gjalddaga					
Ríkistryggð skuldabréf	8.479,5	(1,6)	0,0	8.477,9	7.321,9
Skuldabréf sveitarfélaga	447,9	0,0	0,0	447,9	455,3
Skuldabréf lánastofnana	19,6	0,0	2,0	21,6	49,2
Skuldabréf fyrirtækja	2.454,1	0,0	0,0	2.454,1	2.057,7
Sjóðfélagalán og önnur veðlán	6.898,0	0,0	789,3	7.687,3	6.747,1
	<u>18.299,2</u>	<u>(1,6)</u>	<u>791,3</u>	<u>19.088,9</u>	<u>16.631,3</u>

	Gangvirðis- breyting	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2021	Samtals 2020
Skuldabréf færð á gangvirði					
Ríkistryggð skuldabréf	1.552,6	0,0	0,0	1.552,6	3.758,1
Skuldabréf sveitarfélaga	2.597,2	0,0	0,0	2.597,2	822,3
Skuldabréf lánastofnana	1.786,9	0,0	0,0	1.786,9	2.511,6
Skuldabréf fyrirtækja	4.069,3	0,0	0,0	4.069,3	2.434,4
	<u>10.005,9</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>10.005,9</u>	<u>9.526,4</u>

Samtals tekjur af skuldabréfum	<u>28.305,1</u>	<u>(1,6)</u>	<u>791,3</u>	<u>29.094,8</u>	<u>26.157,7</u>
---	-----------------	--------------	--------------	-----------------	-----------------

Breyting á niðurfærslu sjóðfélagalána greinist þannig:

	2021	2020
Niðurfærsla 1.1	1.007,3	1.102,5
Endanlega afskrifað á árinu	(33,3)	(2,5)
Breyting á niðurfærslu vegna nýrrar aðferðarfræði	(710,5)	0,0
Önnur breyting á niðurfærslu	(78,9)	(92,7)
Niðurfærsla 31.12	<u>184,7</u>	<u>1.007,3</u>

Á árinu 2021 var tekin upp ný aðferð við mat á niðurfærslusjóði vegna sjóðfélagalána. Nánar er fjallað um nýja aðferðarfræði og mótaðilaáættu í skýringarlið 17.7.

5. Fjárfestingargjöld

	Bein fjárfestingar- gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingar- gjöld	Fjárfestingar- gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingar- gjalda alls af meðaleign
Árið 2021					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0,0	19,7	19,7	1.313,2	1,50%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0,0	12,1	12,1	2.067,4	0,59%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	0,0	355,5	355,5	15.153,7	2,35%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0,0	1.790,3	1.790,3	298.612,4	0,60%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	493,2	1.380,8	1.874,0	65.942,6	2,84%
Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	50,3	0,0	50,3	-	-
Vörslubóknanir	46,5	0,0	46,5	-	-
Önnur fjárfestingargjöld	1,0	0,0	1,0	-	-
	591,0	3.558,5	4.149,5	383.089,3	1,08%

	Bein fjárfestingar- gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingar- gjöld	Fjárfestingar- gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingar- gjalda alls af meðaleign
Árið 2020					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0,0	82,6	82,6	1.194,7	6,92%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0,0	16,3	16,3	3.493,6	0,47%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	0,0	196,1	196,1	16.202,8	1,21%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	82,2	1.249,8	1.331,9	228.976,9	0,58%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	312,1	796,5	1.108,6	42.123,9	2,63%
Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	74,8	0,0	74,8	-	-
Vörslubóknanir	41,5	0,0	41,5	-	-
Önnur fjárfestingargjöld	1,2	0,0	1,2	-	-
	511,7	2.341,3	2.853,0	291.992,0	0,98%

6. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	2021	2020
Launakostnaður	657,0	660,4
Launatengd gjöld	173,0	176,6
Upplýsingatækni, rekstur tölvukerfa og upplýsingaveitur	196,8	204,8
Lífeyrisskuldbindingar	101,5	34,3
Aðkeypt þjónusta og kynningarkostnaður	75,0	81,3
Eftirlitsgjald til Fjármálaeftirlitsins og gjald til Umboðsmanns skuldara	49,6	52,5
Húsnæðiskostnaður	48,9	36,8
Aðkeypt varsla verðbréfa og kerfisaðgangur	39,8	38,2
Burðargjöld, birtingarkerfi og prentkostnaður	35,9	32,9
Árgjald til Landsamtaka lífeyrissjóða og félagsgjöld vegna ESG	27,1	27,2
Breyting á áfallinni orlofsskuldbindingu	14,3	26,6
Afskrift fasteignar og fastafjármuna	12,8	15,3
Ýmis annar skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	60,3	53,1
	1.492,1	1.440,1
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greiddur af öðrum	(599,4)	(608,6)
Samtals skrifstofu- og stjórnunarkostnaður A-deildar LSR	892,7	831,5

Sérstakar innri reglur gilda um skiptingu sameiginlegs kostnaðar milli A-deildar, B-deildar og Séreignar LSR.

LSR heldur utan um réttindi og annast lífeyrisgreiðslur fyrir hönd ríkissjóðs til fyrrum alþingismanna, ráðherra og fyrrum sjóðfélaga í Eftirlaunasjóði starfsmanna Útvegsbanka Íslands. Ríkissjóður Íslands tekur þátt í sameiginlegum skrifstofu- og stjórnunarkostnaði LSR í samræmi við sérstakar reglur sem aðilar hafa undirritað sín á milli.

Skipting skrifstofu- og stjórnunarkostnaðar niður á deildir LSR og Ríkissjóð Íslands:

	2021	2020
A-deild LSR	892,7	831,5
B-deild LSR	555,6	566,2
Séreign LSR	16,3	16,6
Ríkissjóður Íslands	27,4	25,8
	1.492,1	1.440,1

Heildarlaun stjórnar, endurskoðunarnefndar og stjórnenda sundurliðast þannig:

	2021	2020
Árni Stefán Jónsson (formaður 2021, varaformaður 2020)	4,7	3,8
Guðrún Ögmundsdóttir (varaformaður 2021, stjórnarmaður)	3,5	2,5
Áslaug María Friðriksdóttir (stjórnarmaður)	2,3	2,5
Ragnar Þór Pétursson (stjórnarmaður)	2,3	2,5
Unnur Pétursdóttir (stjórnarmaður)	2,3	2,5
Viðar Helgason (stjórnarmaður, endurskoðunarnefnd)	3,3	3,5
Þórveig Þormóðsdóttir (stjórnarmaður, endurskoðunarnefnd)	3,3	3,5
Guðmundur Árnason (fyrrverandi stjórnarmaður)	0,9	0,0
Gunnar Björnsson (formaður 2020)	0,0	5,0
Greiðslur til varamanna í stjórn	0,6	0,1
Gylfi Magnússon (formaður endurskoðunarnefndar)	1,9	1,9
Framkvæmdastjóri	30,1	29,7
Sviðsstjóri eignastýringar	28,2	26,2
	83,4	83,5

Auk launagreiðslna hér að ofan fékk framkvæmdastjóri LSR greiðslur sem stjórnarmaður hjá Landssamtökum lífeyrissjóða og námu þær 1,2 m.kr. á árinu 2021. Þá fékk sviðsstjóri eignastýringar greiðslur að fjárhæð 3,3 m.kr. vegna setu í fjárfestingarráðum á árinu 2021.

Skipting launa stjórnar, endurskoðunarnefndar og stjórnenda niður á deildir ásamt þóknun til innri og ytri endurskoðenda vegna ársins 2021:

	A-deild	B-deild	Samtals
Stjórn	12,9	8,4	21,3
Endurskoðunarnefnd	2,3	1,5	3,8
Framkvæmdastjóri	18,2	11,9	30,1
Sviðsstjóri eignastýringar	17,0	11,1	28,2
	50,5	33,0	83,4

Þóknun til ytri endurskoðanda sundurliðast þannig:

	2021	2020
Ernst & Young ehf. (EY) - fjárhagsendurskoðun ársreiknings	5,2	4,6

Þóknun LSR til ytri endurskoðanda sjóðsins nam 8,5 m.kr. á árinu 2021, þar af var hlutur A-deildar 5,2 m.kr. og hlutur B-deildar 3,3 m.kr.

Þóknun til innri endurskoðanda sundurliðast þannig:

	2021	2020
Innri endurskoðun	5,8	4,5
Önnur þjónusta	2,8	1,7
	8,6	6,3

Þóknun LSR til innri endurskoðanda sjóðsins nam 14 m.kr. á árinu 2021, þar af var hlutur A-deildar 8,6 m.kr. og hlutur B-deildar 5,4 m.kr.

Skýringar

Þóknun til tryggingastærðfræðings sundurliðast þannig:	2021	2020
Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu og tengd verkefni	1,6	1,5
Önnur þjónusta tryggingastærðfræðings	7,7	5,0
	<u>9,3</u>	<u>6,5</u>

Önnur verkefni tryggingastærðfræðings á árinu 2021 voru m.a. útreikningur og skýrslugjöf vegna lífeyrisauka og viðbótar útreikningur á skuldbindingum eftir tegund réttindaávinnslu ásamt ábyrgð ríkissjóðs.

7. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Innlend verðbréf:

Skráð félög:	Eignarhlutur	2021	Kostnaðarverð	2020
Marel hf.	3,7%	24.783,9	2.598,2	22.653,6
Arion banki hf.	7,1%	22.566,1	10.387,2	8.027,1
Brim hf.	13,9%	21.278,4	10.083,4	12.813,1
Össur hf.	3,2%	11.516,2	1.529,8	16.149,3
Síminn hf.	9,9%	8.928,0	3.525,2	6.134,7
Hagar hf.	11,5%	8.964,0	3.547,9	6.920,7
Kvika banki hf.	6,3%	8.254,4	4.729,6	2.172,0
Festi hf.	11,2%	8.218,9	3.089,5	4.518,6
Íslandsbanki hf.	3,2%	8.116,0	6.615,4	0,0
Reitir fasteignafélag hf.	9,8%	6.488,7	5.135,7	5.548,0
Reginn hf.	9,6%	5.816,6	3.224,8	3.995,2
Eimskipafélag Íslands hf.	4,8%	4.240,2	2.676,9	2.479,4
Sjóvá Almennar tryggingar hf.	6,7%	3.206,2	1.317,5	2.310,4
Vátryggingafélag Íslands hf.	6,8%	2.643,8	1.626,7	1.809,2
Icelandair Group hf.*	2,4%	1.882,5	2.506,8	2.230,0
Sýn hf.	6,3%	1.218,3	514,6	725,4
Iceland Seafood Internation hf.	2,6%	1.053,8	640,5	966,7
EIK fasteignafélag hf.	0,0%	0,0	(555,6)	1.095,5
Tryggingamiðstöðin hf.	0,0%	0,0	(2.083,7)	2.758,1
		<u>149.176,1</u>		<u>103.307,0</u>

* Þar af eru 145,9 m.kr. sem eru áskriftarréttindi (e. Warrants) sem er valkvætt að nýta í tveimur jöfnum áföngum í febrúar 2022 og í ágúst 2022. Fyrri áfangi hefur verið nýttur á árinu 2022.

Óskráð félög og sjóðir:	Eignarhlutur	2021	Kostnaðarverð	2020
Jarðvarmi slhf.	8,4%	2.554,1	1.557,6	2.244,6
Eyrir Invest hf.	1,8%	2.439,6	1.156,5	1.899,0
Blávarmi slhf.	8,7%	2.059,2	1.555,8	1.022,5
Stefnir - ST1	18,2%	1.827,1	1.554,5	1.315,4
Umbreyting slhf.	14,3%	1.206,4	928,5	569,8
Frumtak 2 slhf.	10,4%	1.116,5	495,1	534,0
Veðskuldabréfasjóður ÍV II	19,9%	1.044,6	994,4	622,7
SÍA III slhf.	9,8%	1.041,9	803,9	889,4
Kvika - Veðskuldabréf hs.	13,6%	957,2	721,1	802,5
Landsbréf veðskuldabréfasjóður II	20,0%	744,6	721,0	207,6
ACF III slhf.	15,8%	637,2	600,0	496,5
MF2 hs.	20,0%	602,4	576,6	209,8
Fí Eignarhaldsfélag slhf.	11,9%	570,2	560,1	0,0
Akur fjárfestingar slhf.	9,0%	568,2	557,2	354,9
Freyja framtakssjóður slhf.	15,0%	428,5	558,1	319,1
Iðunn framtakssjóður slhf.	19,9%	418,3	432,9	0,0
CrowBerry Capital slhf.	12,5%	360,6	360,6	244,3
VEX I slhf.	18,4%	353,3	365,7	0,0
Landsbréf - Icelandic tourism fund I slhf.	9,7%	319,3	320,1	267,4
Alda Credit Fund II slhf.	15,2%	270,2	220,0	260,9
SÍA IV slhf.	12,6%	256,1	280,0	0,0
Edda framtakssjóður slhf.	9,0%	254,0	97,5	248,3
Eldey Holdco hf.	17,5%	245,3	245,3	273,9
Alda Credit Fund slhf.	10,6%	219,0	166,4	212,5
Eyrir Vöxtur slhf.	19,9%	179,1	179,1	0,0
Veðskuldabréfasjóður ÍV	11,3%	142,4	90,8	141,0
SF III slhf.	8,8%	117,2	108,3	165,3
Frumtak slhf.	17,9%	102,0	121,4	0,0
Brunnur vaxtarsjóður II slhf.	6,9%	109,0	77,2	196,5
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf.	14,9%	90,8	61,0	98,0
Frumtak 3 slhf.	20,0%	73,4	81,2	0,0
SÍA II slhf.	9,6%	28,7	(484,0)	103,5
Crowberry II slhf.	18,0%	28,1	28,5	0,0
Alþjóða fasteignasjóðurinn	15,0%	24,7	149,7	31,8
Stefnir Íslenski Athafnasjóðurinn I	7,1%	17,1	(51,7)	25,6
IG Rest hf.	7,4%	9,3	9,3	0,0
Veðskuld II slhf.	11,9%	0,5	0,5	0,5
Jarðvarmi GP hf.	9,5%	0,4	0,4	0,4
SÍA II GP hf.	9,6%	0,4	0,4	0,4
SF III GP ehf.	9,8%	0,3	0,4	0,4
Blávarmi GP	8,5%	0,3	0,3	0,3
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um verðbréfaþing ehf.	2,4%	0,2	0,2	0,2
Virðing, veðskuldabréfasjóður	10,0%	0,1	(318,3)	0,1
Önnur óskráð félög og sjóðir	< 2%	7,5	(502,3)	568,7
		<u>21.425,4</u>	<u>14.327,5</u>	

Kostnaðarverð í töflu hér að ofan er skilgreint sem kaupverð að frádregnu söluverði í viðkomandi félagi eða sjóði. Þannig er ekki tekið tillit til arðgreiðslna. Kostnaðarverð er ekki sett fram þar sem eðli og uppbygging fjárfestingarinnar leiðir ekki fram kostnaðarverð sem hægt er að byggja á. Sjóðurinn á ekki eignaraðild að félagi þar sem um er að ræða ótakmarkaða ábyrgð né þar sem um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag.

Skuldabréfasjóðir:	Eignarhlutur	2021	Kostnaðarverð	2020
Fagfjárfestastjóðurinn Iceland Fixed Income Fund	8,9%	1.270,5	900,0	1.355,9
Kvika - Innlend skuldabréf	5,3%	609,1	476,0	769,3
Akta VaxtaTækifæri	3,5%	387,4	300,0	367,5
Íslandssjóðir, Lausafjár safn	0,0%	0,0	(107,2)	2.001,4
		<u>2.267,1</u>		<u>4.494,1</u>
Innlend verðbréf samtals		<u>172.868,5</u>		<u>122.128,6</u>

Erlend verðbréf:

Sérgreind hlutabréfasöfn:	Eignarhlutur*	2021	Kostnaðarverð	2020
Morgan Stanley AEA Global Concentrated Portfolio		<u>23.310,7</u>	<u>12.807,1</u>	<u>17.457,4</u>
		<u>23.310,7</u>		<u>17.457,4</u>

* Eignarhlutur á ekki við þegar fjárfest er í sérgreindum söfnum.

Hlutdeildarskírteini í skráðum hlutabréfasjóðum:	Eignarhlutur	2021	Kostnaðarverð	2020
Vanguard Global Stock Index	2,1%	38.783,7	18.589,0	31.060,5
SSgA World Index Fund	4,0%	36.531,6	19.854,9	29.187,2
MFS FCP Global Equity	10,4%	33.182,6	16.595,5	27.644,9
Wellington Global Quality Growth	2,1%	30.575,3	15.937,2	22.098,4
JP Morgan Emerging Markets Equity	1,3%	18.445,3	12.226,8	18.665,0
Seilern World Growth	4,8%	18.372,2	8.068,8	13.932,7
Jupiter European Growth	7,3%	15.983,5	8.875,4	11.947,8
Storebrand Global Indeks	11,9%	14.298,0	8.653,5	11.374,3
GuardCap Global Equity Fund	3,2%	13.755,7	6.112,5	11.219,5
T. Rowe Price US Small Cap Fund	2,6%	11.519,0	5.095,4	9.599,7
T. Rowe Price US Large Growth	3,0%	10.844,6	(194,7)	8.894,2
Janus Henderson Global Equity Fund	9,4%	10.395,8	6.248,5	8.452,0
Montanaro European Smaller Companies Fund	9,1%	8.134,9	3.848,3	6.652,2
Storebrand Global Solutions	10,1%	5.614,0	4.186,7	5.024,0
Neuberger Berman Emerging Markets Equity Fund	9,0%	4.567,6	3.634,9	4.673,0
Katla Fund Global Value	10,7%	4.042,7	2.110,0	2.505,8
Önnur hlutdeildarskírteini	< 2%	<u>33.366,2</u>	<u>26.969,3</u>	<u>19.715,9</u>
		<u>308.412,7</u>		<u>242.647,0</u>

	Eignarhlutur	2021	Kostnaðarverð	2020
JP Morgan Global Bond Opportunities Fund	0,3%	2.741,9	2.764,6	2.655,0
LGT Crown Asia-Pacific Private Equity IV	1,5%	1.911,4	1.155,7	926,0
LGT Crown Asia-Pacific Private Equity III	0,9%	1.033,8	220,7	1.122,6
LGT Crown European Markets IV	3,1%	905,8	726,9	298,6
Schroder Private Equity Fund of Funds IV	2,7%	817,4	(374,0)	945,0
Schroder Private Equity Fund of Funds III	4,7%	682,0	(184,3)	831,8
Önnur hlutdeildarskírteini	< 2%	584,7	67,5	686,8
		<u>8.676,9</u>		<u>7.465,8</u>

Hlutdeildarskírteini í óskráðum sjóðum:

	Eignarhlutur	2021	Kostnaðarverð	2020
Warburg Pincus Global Growth	0,3%	4.709,8	3.780,6	1.996,8
Blackstone Capital Partners Asia	0,9%	4.517,7	811,5	1.739,9
New Mountain Partners V	0,4%	4.313,7	1.708,7	3.090,6
New Mountain Guardian III	10,1%	4.071,2	3.693,4	1.840,8
Carlyle Partners VII	0,1%	3.980,2	3.000,4	1.361,4
Morgan Stanley Private Markets Fund VI	5,6%	3.568,1	516,8	3.316,1
Landsbanki Private Equity II - B	14,4%	3.386,6	1.839,4	2.994,4
CVC Credit Partners European Direct Lending Fund II	2,2%	3.043,8	3.005,2	1.495,9
Oberon Credit Investment Fund IV	6,5%	2.927,1	2.581,9	2.998,2
Morgan Stanley AIP PMF VII	6,8%	2.939,8	1.081,4	2.070,6
Morgan Stanley AIP PECO I	4,7%	2.600,1	(205,1)	2.586,6
Sound Point U.S. Direct Lending Fund II	3,8%	2.392,3	2.320,2	1.163,9
Morgan Stanley Ashbridge Transformational Sec	6,5%	2.289,4	697,2	2.021,7
AlpInvest Co-Investment Fund VII	2,8%	2.033,8	1.161,0	1.262,7
KKR Global Infrastructure Investors III	4,0%	1.847,1	1.622,1	1.483,3
Partners Group Direct Equity IV	2,9%	1.485,1	1.256,4	549,8
Oberon Credit Investment Fund III	4,4%	1.363,0	610,7	2.395,7
Morgan Stanley AIP PECO II	4,2%	979,9	791,7	381,6
Alpinvest Secondaries Fund VII	4,9%	837,3	676,0	0,0
Aberdeen Asia Fund of Funds	5,0%	650,9	211,9	737,7
Partners Group Infrastructure 2020	5,3%	641,1	689,4	90,3
Oberon Credit Investment Fund II	6,3%	421,9	228,9	846,5
Morgan Stanley Private Markets Fund III	2,6%	401,6	(535,0)	410,7
Landsbanki Private Equity II	13,6%	175,7	(97,3)	240,5
Morgan Stanley AIP EPMF I	3,5%	135,9	(66,7)	546,7
Federated Hermes European Direct Lending Fund II	7,8%	109,8	112,2	0,0
International Private Equity Fund II	11,2%	64,8	(276,1)	63,7
Partners Group Global Value 2006	2,5%	28,3	(202,5)	94,5
Franklin Templeton European Real Estate Fund of Funds	4,8%	14,9	143,4	18,5
Önnur hlutdeildarskírteini	< 2%	17.222,1	9.148,5	0,0
		<u>73.153,1</u>		<u>47.786,0</u>
Erlend verðbréf samtals		<u>413.553,5</u>		<u>315.356,2</u>
Eignarhlutir í félögum og sjóðum samtals		<u>586.422,0</u>		<u>437.484,8</u>

8. Skuldabréf

Skuldabréf metin á gangvirði:	2021	2020
Íbúðabréf	17.291,5	16.303,2
Ríkistryggð skuldabréf	54.975,3	48.345,7
Skuldabréf sveitarfélaga	24.415,4	17.910,1
Skuldabréf lánastofnana	43.589,3	35.819,6
Skuldabréf fyrirtækja	37.867,4	30.315,6
Önnur skuldabréf	3.058,2	0,0
	<u>181.197,1</u>	<u>148.694,2</u>
Skuldabréf haldið til gjalddaga:	2021	2020
Íbúðabréf	41.618,4	41.983,1
Ríkistryggð skuldabréf	59.559,0	61.300,0
Skuldabréf sveitarfélaga	5.138,3	5.245,8
Skuldabréf lánastofnana	0,0	513,3
Skuldabréf fyrirtækja	21.293,5	25.350,8
Sjóðfélagalán	89.517,3	100.732,8
Önnur skuldabréf	14.094,5	7.774,2
Niðurfærsla sjóðfélagalána	(184,7)	(1.007,3)
	<u>231.036,4</u>	<u>241.892,7</u>
Skuldabréf samtals	<u>412.233,4</u>	<u>390.586,8</u>

Gangvirði skuldabréfa og annarra fjármálagerna má sjá í skýringu 16.1

9. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:	2021	2020
ISK	572.777,2	494.068,9
USD	361.676,5	275.349,8
EUR	51.929,8	41.839,0
DKK	11.516,2	16.149,3
Aðrir gjaldmiðlar	755,6	664,6
	<u>998.655,4</u>	<u>828.071,6</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:		
Eignir í íslenskum krónum	57,4%	59,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	42,6%	40,3%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Skýringar

10. Aðrar kröfur

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Ófrágengin verðbréfavíðskipti	285,4	182,7
Aðrar kröfur	<u>1,3</u>	<u>1,7</u>
	<u>286,7</u>	<u>184,4</u>

11. Varanlegir rekstrarfjármunir

Bókfært verð greinist þannig:	Fasteign til eigin nota	Aðrir rekstrar-	2021	2020
Heildarverð í ársbyrjun	467,1	73,4	540,5	539,8
Viðbætur á árinu	0,0	3,3	3,3	8,4
Uppsafnaðar afskriftir í ársbyrjun	(58,2)	(60,1)	(118,3)	(110,6)
Afskrifað á árinu	(7,0)	(5,8)	(12,8)	(15,3)
Bókfært verð í árslok	<u>401,9</u>	<u>10,9</u>	<u>412,8</u>	<u>422,3</u>

Fasteigna- og váttryggingarverðmæti vegna fasteignar til eigin nota greinist þannig í lok árs:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Fasteignamat	375,1	356,55
Váttryggingarverðmæti	522,35	476,3

12. Áfallin lífeyrisskuldbinding gagnvart B-deild LSR

Áfallin lífeyrisskuldbinding er til komin vegna starfsmanna LSR sem greitt hafa iðgjöld til B-deildar LSR. Launagreiðendur sem greiða iðgjöld til B-deildar LSR fyrir sína starfsmenn greiða hluta af lífeyrisgreiðslum eftir að taka lífeyris hefst. Sú skuldbinding sem myndast vegna þessara greiðslna er reiknuð miðað við tryggingafræðilegar forsendur.

Áfallin lífeyrisskuldbinding við B-deild LSR vegna starfsmanna LSR var 424,2 m.kr. í árslok 2021. Fjárhæðin skiptist á milli A- og B-deildar LSR í samræmi við kostnaðarhlutdeild sjóðanna. Hlutur A-deildar í skuldbindingunni nam 185,4 m.kr. í árslok 2021 og hlutur B-deildar 238,7 m.kr.

Hlutdeild í lífeyrisskuldbindingu vegna starfsmanna LSR skiptist eftirfarandi:	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Fyrirverandi framkvæmdastjóri og aðrir stjórnendur	119,4	82,2
Aðrir starfsmenn	<u>66,1</u>	<u>49,5</u>
	<u>185,4</u>	<u>131,6</u>

13. Aðrar skuldir

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Staðgreiðsla skatta af lífeyrisgreiðslum	323,2	271,4
Aðrar skuldir	<u>257,9</u>	<u>208,6</u>
	<u>581,1</u>	<u>480,0</u>

14. Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða sjóðsins er reiknuð í samræmi við ákvæði 39. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Útreikningurinn er gerður af tryggingastærðfræðingi sem hefur til þess tilskilda staðfestingu frá Fjármálaeftirlitinu og starfar sjálfstætt utan sjóðsins. Helstu forsendur útreikninga miðast við ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Þar kemur m.a. fram að meta skuli dánar- og lífslíkur miðað við nýjustu dánar- og eftirlifendatöflur útgefnar af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga. Í reglugerðinni kemur einnig fram að við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda skuli nota 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysluverðs.

Staða sjóðsins er nú í fyrsta skipti reiknuð miðað við spá um hækkandi lífaldur í framtíðinni. Spáin er reiknuð út frá sértækum líkum fyrir sjóðfélaga A- og B-deildar LSR sem byggðar eru á reynslu árána 2014 til 2018. Undanfarna áratugi hefur meðalævi Íslendinga lengst þó nokkuð og gera breyttar forsendur ráð fyrir að sú þróun muni halda áfram. Forsendur varðandi örorkutíðni til framtíðar eru sértækar fyrir sjóðfélaga LSR og byggir útreikningur á þeim á reynslu árána 2010 – 2014.

Með því að miða við spá um hækkandi lífaldur í stað þess að miða við sögulegar forsendur er gengið út frá því að sjóðfélagar njóti greiðslna úr sjóðnum til lengri tíma en áður var gert ráð fyrir. Meiri greiðslur úr sjóðnum í framtíðinni hafa í för með sér hækkun á skuldbindingum hans.

Breyttar forsendur um lengri lífaldur sjóðfélaga í framtíðinni hækka áfallna skuldbindingu sjóðsins um 54,6 ma.kr. miðað við lok árs 2021 eða um 7,3% af skuldbindingu sjóðsins miðað við óbreyttar forsendur. Á sama hátt þá hækkar heildarskuldbinding sjóðsins um 118,5 ma.kr. vegna framangreindrar breytingar og nemur hækkunin 8,7% af skuldbindingu sjóðsins í árslok 2021 miðað við óbreyttar forsendur.

Áhrif breyttra forsenda á tryggingafræðilega stöðu 2021

	Áfallin staða	Heildarstaða
Áhrif nýrra forsenda um lífslíkur sem innihalda spá um lengri lífaldur	(54.633,0)	(118.476,2)
Áhrif nýrra forsenda í hlutfalli af skuldbindingu 2021 m.v. óbreyttar forsendur	(7,3%)	(8,7%)
Tryggingafræðileg staða í árslok 2021 reiknuð með nýjum forsendum	21,4%	(2,7%)
Tryggingafræðileg staða í árslok 2021 reiknuð með óbreyttum forsendum	30,1%	5,6%

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu

Eignir	2021	2020
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjör í árslok	1.453.928,5	1.255.523,0
Áhrif breyttrar framsetningar á tryggingafræðilega eign í ársbyrjun	0,0	29.089,9
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjör í ársbyrjun	1.255.523,0	1.067.017,0
Breyting á endurmetinni eign á árinu	198.405,5	159.416,1
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok	1.493.886,2	1.233.429,5
Áhrif breyttrar framsetningar á skuldbindingar í ársbyrjun	0,0	15.589,9
Skuldbindingar í ársbyrjun	1.233.429,5	1.099.083,5
Breyting á skuldbindingu á árinu	260.456,7	118.756,1
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	(62.051,1)	40.660,0

Vegna breytinga sem gerð var á árinu 2021 á reglugerð varðandi tryggingafræðilega athugun er breytt framsetning á eignum og skuldbindingum í yfirliti um tryggingafræðilega stöðu. Með breyttri framsetningu falla tveir frádráttarliðir út meðal eigna sem eru annars vegar mismunur á meðalverði og bókfærðu verði hlutabréfa og verðbréfasjóða og hins vegar núvirtur framtíðarfjárfestingarkostnaður. Einnig færir núvirtur framtíðarrekstrarkostnaður úr því að vera frádráttarliður meðal eigna yfir í að vera liður meðal skuldbindinga. Samanburðarárinu er breytt til samræmis við árið 2021 og kemur breytingin því inn sem leiðrétting á stöðu í töflu hér að framan. Áhrifin leiða til þess að tryggingafræðileg staða sjóðsins í lok ársins 2020 batnar frá því sem áður hafði verið birt í ársreikningi.

Yfirlit yfir breytingu á áfallinni skuldbindingu	2021	2020
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	659.278,6	577.573,6
Hækkun á skuldbindingu í ársbyrjun vegna breyttrar framsetningar á rekstrarkostnaði	0,0	6.051,3
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna verðbóta og vaxta	56.368,0	41.421,6
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	38.060,5	35.467,3
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(13.011,6)	(10.828,9)
Hækkun vegna spá um lengri lífaldurs	54.633,0	0,0
Hækkun vegna lífeyrisaukaréttinda á árinu	9.993,3	8.830,6
Breyting á núvirði rekstrarkostnaðar í áfallinni stöðu	1.147,5	1.273,6
Hækkun (lækkun) vegna annarra breytinga	7.691,3	(510,3)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	814.160,7	659.278,6

Breytingar á lífeyrisaukasjóði	2021	2020
Staða í upphafi árs	125.233,4	117.087,5
Ráðstöfun vegna réttindaávinnslu ársins	(9.993,3)	(8.830,6)
Hrein nafnávöxtun ársins	19.698,6	16.976,5
Staða í lok árs	134.938,7	125.233,4
Skuldbinding lífeyrisaukasjóðs vegna framtíðar	164.311,1	145.888,0
Eignir lífeyrisaukasjóðs umfram skuldbindingar	(29.372,4)	(20.654,6)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	(17,9%)	(14,2%)

Lífeyrisaukasjóður hefur það hlutverk að fjármagna muninn milli jafnrar réttindaávinnslu og 65 ára lífeyristökualdurs annars vegar og aldurstengdrar réttindaávinnslu og 67 ára lífeyristökualdurs hins vegar. Þetta gildir um tiltekinn hóp sjóðfélaga að uppfylltum ákveðnum skilyrðum.

Á árinu 2021 voru 10 ma.kr. teknir úr lífeyrisaukasjóði vegna framangreinds. Á móti ávaxtaðist sjóðurinn um 19,7 ma.kr. Eignir lífeyrisaukasjóðs voru 134,9 ma.kr. í árslok 2021 en skuldbindingar vegna framtíðargreiðslna úr honum voru 164,3 ma.kr. Tryggingafræðileg staða lífeyrisaukasjóðs er neikvæð um 17,9% í árslok 2021.

Nýjar tryggingafræðilegar forsendur sem miða við spá um hækkandi lífaldur í framtíðinni auka skuldbindingar lífeyrisaukasjóðs um 15,3 ma.kr. miðað við árslok 2021 sem er rúmlega 80% af hækkun skuldbindingarinnar á milli ára. Miðað við óbreyttar tryggingafræðilegar forsendur hefði tryggingafræðileg staða lífeyrisaukasjóðs verið neikvæð um 9% í árslok 2021 og staða hans hefði batnað 5,2 prósentustig milli ára.

Sjóðurinn hefur til varðveislu varúðarsjóð að nafnvirði 8,4 ma.kr. sem ríkissjóður hefur lagt fram. Varúðarsjóðnum er ætlað að standa að baki lífeyrisaukasjóði ef eignir hans duga ekki. Uppreiknuð staða varúðarsjóðs í árslok 2021 var 11,7 ma.kr. Varúðarsjóður er ekki færður meðal eigna sjóðsins í efnahagsreikningi. Sé tryggingafræðileg staða lífeyrisaukasjóðs neikvæð um 10% eða meira í samfelld fimm ár skal stofna matshóp sem ákvarðar hvort skilyrði fyrir ráðstöfun fjármuna úr varúðarsjóði séu uppfyllt og ef svo reynist skuli leggja eignir varúðarsjóðs við eignir lífeyrisaukasjóðsins þannig að neikvæðu 5% viðmiði sé náð. Árið 2021 er fjórða árið í röð þar sem staða lífeyrisaukasjóðs er umfram 10% neikvæða stöðu.

15. Skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í sjóðum og félögum með áskriftarfyrirkomulagi fyrir ákveðna fjárhæð sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er eftirfarandi:

	2021	2020
Innlendir sjóðir og félög	15.227,6	4.040,4
Erlendir sjóðir og félög	60.417,0	54.641,2
	75.644,6	58.681,6

16. Fjármálagerningar

16.1 Flokkar fjármálagerninga

Fjárfestingar lífeyrissjóðsins skiptast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

Fjárfestingar í árslok 2021	Fjárfestingar		Haldið til	Samtals	Gangvirði
	á gangvirði	Útlán	gjaldþaga		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	586.422,0	0,0	0,0	586.422,0	586.422,0
Skuldabréf	181.197,1	89.332,6	141.703,8	412.233,4	429.080,9
	<u>767.619,1</u>	<u>89.332,6</u>	<u>141.703,8</u>	<u>998.655,4</u>	<u>1.015.502,9</u>

Fjárfestingar í árslok 2020	Fjárfestingar		Haldið til	Samtals	Gangvirði
	á gangvirði	Útlán	gjaldþaga		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	437.484,8	0,0	0,0	437.484,8	437.484,8
Skuldabréf	148.694,2	99.725,5	142.167,2	390.586,8	405.481,7
	<u>586.179,0</u>	<u>99.725,5</u>	<u>142.167,2</u>	<u>828.071,6</u>	<u>842.966,5</u>

16.2 Stigskipting gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjárfestingar, sem færðar eru á gangvirði, flokkaðar eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsenda sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis eignanna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismatið byggir á skráðum verðbréfum á virkum markaði. Gangvirði er síðasta skráða viðskiptaverð.

Stig 2: Gangvirðismatið byggir ekki á skráðu verði á virkum markaði heldur á upplýsingum sem eru sannreynlegar fyrir eignina eða skuldina, t.d. af nýlegum viðskiptum ótengdra aðila eða kaupþilboðum frá ótengdum aðilum. Einnig er stuðst við gangvirði annarra sambærilegra fjáreigna.

Stig 3: Gangvirðismatið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. Í þessu stigi eru notuð gögn eins og verðmat frá rekstraraðilum fjárfestingar- og fagfjárfestastjóða, söluréttur eða verðmat sjóðsins byggt á afkomu viðkomandi félags eða samanburði við sambærilegar fjáreignir.

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2021	644.577,5	20.021,8	103.019,8	767.619,1
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2020	517.950,1	1.899,0	66.329,9	586.179,0

Breytingar sem falla undir stig 3 á árinu 2021 eru eftirfarandi:

Staða í upphafi árs	66.329,9
Keypt á árinu	30.828,6
Selt á árinu / afborganir	(16.817,4)
Flutt af stigi 2	1.899,0
Vextir og matsbreyting	20.779,7
Staða í lok árs	<u>103.019,8</u>

17. Áhættuþættir í starfsemi, áhættustýring og áhættustefna

Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins samkvæmt lögum er að hafa eftirlit með starfsemi sjóðsins. Liður í því eftirliti er samþykki og innleiðing áhættustefnu. Á grundvelli hennar felur stjórn framkvæmdastjóra og forstöðumanni áhættustýringar sjóðsins umsjón með framkvæmd stefnunnar.

Áhættustefna LSR og áhættustýring byggir á reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Jafnframt byggir áhættustefnan og áhættustýringin á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða sem og reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila séreignarsparnaðar ásamt lögum nr. 1/1997 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.

Áhættustefna sjóðsins er eitt af lykilverkfærum stjórnar við það að uppfylla skyldur sínar sem yfirstjórn sjóðsins. Henni er beitt samhliða fjárfestingarstefnu og stuðlar að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum með ásættanlegri áhættu í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum.

Áhættueftirliti LSR er skipt upp í áhættuflokka sem sjá má hér að neðan ásamt tilvísun í viðeigandi skýringarlið:

17.1 Lífeyrstryggingaráhætta.	17.4 Rekstraráhætta, upplýsingar.
17.2 Markaðsáhætta, gjaldeyrir og hlutabréf.	17.4 Rekstraráhætta, úrskurður og útborgun lífeyri
17.3 Eigna- og skuldbindingajöfnuður.	17.4 Rekstraráhætta, persónuvernd.
17.3 Eigna- og skuldbindingajöfnuður, lífeyrisauki.	17.5 Stjórnarhættir.
17.4 Rekstraráhætta, sviksemi.	17.6 Mótaðilaáhætta.
17.4 Rekstraráhætta, upplýsingatækni.	17.7 Útlánaáhætta, lögaðilar og sjóðfélagar.
17.4 Rekstraráhætta, útvistun.	17.8 Lausafjáraáhætta.
17.4 Rekstraráhætta, skjölun.	17.9 Samþjöppunaráhætta.
17.4 Rekstraráhætta, starfsmenn.	

17.1. Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyristryggingaráhætta er hættu á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu.

LSR metur að undir þetta falli m.a. lýðfræðileg áhætta, ósamræmisáhætta, umhverfisáhætta og verðbólguáhætta.

Verðtryggðar og óverðtryggðar eignir í íslenskum krónum:

	2021	2020	Hlutfall 2021	Hlutfall 2020
Verðtryggð skuldabréf	344.740,1	333.419,5	33,7%	38,8%
Óverðtryggð skuldabréf	67.493,3	57.167,3	6,6%	6,7%
Fjárfestingar og handbært fé alls	1.021.758,2	859.091,7	100,0%	100,0%

Álagspróf

Sjóðurinn framkvæmir árlega álagspróf sem hluta af eigin áhættumati sjóðsins. Markmið með framkvæmd álagsprófsins er að meta áhrif breytinga á mismunandi álagsþáttum á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins.

Niðurstöður álagsprófs:

	Tryggingafræðileg staða		Breyting tryggingafræðilegrar stöðu	
	2021	2020	2021	2020
Núverandi staða	(2,7%)	(0,2%)		
Tryggingafræðileg krafa lækkuð úr 3,5% í 3%	(11,7%)	(8,9%)	(9,0%)	(8,7%)
Líftöflur hliðrast um 2 ár	(7,4%)	(5,8%)	(4,7%)	(5,6%)
Örorkulíkur auknar um 10%	(3,2%)	(0,8%)	(0,5%)	(0,6%)
Vísitala neysluverðs hækkun ársins aukin um 0,5%	(2,8%)	(0,4%)	(0,1%)	(0,2%)
Gengisvísitala lækkar um 10%	(5,6%)	(3,0%)	(3,0%)	(2,8%)
Sjóðfélagalán lækka um 10%	(3,4%)	(1,0%)	(0,7%)	(0,8%)
Markaðsskuldabréf lækka um 10%	(3,8%)	(2,4%)	(1,1%)	(2,3%)
Erlend hlutabréf lækka um 10%	(5,3%)	(2,8%)	(2,6%)	(2,6%)
Innlend hlutabréf lækka um 10%	(3,8%)	(1,1%)	(1,1%)	(1,0%)

17.2. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hætta á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafar beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna. LSR metur að undir þetta falli m.a. gjaldmiðlaáhætta, hlutabréfaáhætta og áhætta vegna skuldbindinga utan efnahags.

Til að fylgjast með áhættu vegna skuldbindinga utan efnahags eru tvisvar á ári teknar saman upplýsingar um ófjárfestar skuldbindingar í sjóðum. Sjá nánari umfjöllun í skýringu 15.

Gengisbundnar eignir:

	Gjaldmiðilum		Hlutfall	
	2021	2020	2021	2020
Gengisbundnar eignir	443.847,0	358.029,2	43,4%	41,7%
Fjárfestingar og handbært fé alls	1.021.758,2	859.091,7	100,0%	100,0%

Skipting gengisbundinna eigna eftir gjaldmiðlum:

	2021	2020
USD	59,9%	57,7%
EUR	12,2%	12,1%
JPY	2,2%	2,5%
GBP	5,2%	3,8%
CHF	2,8%	1,9%
Aðrir erlendis gjaldmiðlar	17,7%	22,0%
	100,0%	100,0%

Niðurbrot á hlutabréfaeign sjóðsins þann 31.12.2021 má sjá í skýringu 17.9.

17.3. Eigna- og skuldbindingajöfnuður

Hér er átt við hættuna á að eignir sjóðsins mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma. Annars vegar er um að ræða stöðuna á sjóðnum í heild sinni en hins vegar stöðuna á lífeyrisaukasjóði en hann er hlutmengi af sjóðnum. Gerð er tryggingafræðileg úttekt á hvorum sjóð fyrir sig.

Eigna- og skuldbindingajöfnuður, A-deild

Hætta á að eignir sjóðsins mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Tryggingafræðileg úttekt á sjóðnum er notuð til að fylgjast með þessari áhættu.

Eigna- og skuldbindingajöfnuður vegna lífeyrisauka

Hætta á að eignir lífeyrisaukasjóðs mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra breytinga eða skilyrða sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Tryggingafræðileg úttekt á lífeyrisauka er notuð til að fylgjast með þessari áhættu.

17.4. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem áhættan á fjárhagslegu tapi og/eða áhrif á orðspor sjóðsins vegna ófullnægjandi kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Huga þarf vel að verkferlum og innra eftirliti til að fylgja reglugerðum FME og reglum sjóðsins. Huga þarf reglulega að áhættu sem tengist upplýsingatækni og áhættu vegna ýmiss konar útvistunar. Skemmdir eða bilanir í búnaði geta haft áhrif á daglegan rekstur og þurfa þessi atriði hjá sjóðnum að standast alla þá staðla um upplýsingaöryggi sem fyrir liggja.

Til að takmarka rekstraráhættu hefur sjóðurinn innleitt skýrar innri reglur, starfslýsingar og verkferla.

17.5. Stjórnarhættir

Stjórnarhættir snúa að samskiptum, hlutverkum og ábyrgð stjórnar, stjórnenda og starfsmanna sín á milli og gagnvart öðrum hagsmunaaðilum og hvernig þessir aðilar vinna sameiginlega að því að ná fram markmiðum lífeyrissjóðsins. Stjórnarhættir fela í sér fylgni við góðar venjur og viðmið sem varða markmið og stefnur lífeyrissjóðs, hvernig rekstur hans er skipulagður, skilgreiningu á hlutverkum og ábyrgð, virkni innra eftirlits og hvernig upplýsingaflæði er háttað innan sjóðsins.

LSR metur að undir þetta falli m.a. orðsporsáhætta, pólitísk áhætta, áhætta vegna laga og reglna og stefnumótunaráhætta.

Skýringar

17.6. Mótaðilaáhætta

Hætta á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili geti ekki staðið við fjárhagslegar skuldbindingar sínar, annaðhvort vegna fjárhagsörðugleika eða gjaldþrots.

17.7. Útlánaáhætta, lögaðilar og sjóðfélagar

Hættan á tapi af lánum sökum þess að veð eða tryggingar eru ekki nægar. Ef veð eru ekki næg þá stendur eftir óvarin mótaðilaáhætta.

Vanskil sjóðfélagalána og annarra skuldabréfa greinast þannig:

	2021	2020	Hlutfall 2021	Hlutfall 2020
Sjóðfélagalán	36,1	38,5	0,04%	0,04%
Önnur skuldabréf	0,0	0,0	0,00%	0,00%
Vanskil samtals	36,1	38,5	0,01%	0,01%

Niðurfærsla vegna sjóðfélagalána:

Í árslok 2020	1.007,3
Í árslok 2021	184,7
Breyting á niðurfærslu	(822,6)

Á árinu 2021 var tekin upp ný aðferð við mat á niðurfærslusjóði vegna sjóðfélagalána. Með nýrri aðferðarfræði er lagt mat á undirliggjandi áhættu í lánasafninu og er m.a. horft til veðhlutfalls lána og vanskila. Tapsáhætta safnsins reyndist lægri en áður var talið og lækkar niðurfærslusjóður sjóðfélaglána um 823 m.kr. milli ára. Hlutfall niðurfærslusjóðs af stöðu lána í lok árs 2021 var 0,21% en var 1% árið áður.

17.8. Lausafjáraáhætta

Hætta á að lífeyrissjóður hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði.

Ástæður þess geta m.a. verið minni iðgjaldagreiðslur frá launagreiðendum eða óvænt útstreymi fjár.

Í fjárfestingarstefnu er markmið um hlutfall lausafjár eftirfarandi: Miða skal við að vægi innlána sé 1% af hreinni eign en þó að hámarki 10%. Jafnframt skal miða við að vægi óbundinna innlána (lausafé) sé 50% af hlutfalli innlána en það er talið nægjanlegt í ljósi jákvæðs greiðsluflæðis og lágrar lífeyrisbyrði sjóðsins.

A-deild LSR er sjóður í innborgunarfasa, eins og sést í meðfylgjandi töflu. Hlutfall lífeyris af iðgjöldum er einungis 34,6% fyrir árið 2021 og lausafjáraáhætta sjóðsins er því óveruleg.

Hlutfall lífeyris af iðgjöldum:

	2021	2020
Lífeyrir	13.265,7	11.063,8
Iðgjöld	38.370,3	35.783,7
Lífeyrisbyrði	34,6%	30,9%

17.9. Samþjöppunaráhætta

Hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. LSR metur að undir þetta falli m.a. hættan á of lítilli dreifingu mótaðila og landsáhættu. Í mótaðilaáhættu er Ríkissjóður Íslands undanskilinn, enda eru eignir á hans ábyrgð áhættuminnstu eignir sjóðsins. Hins vegar getur landsáhætta einnig átt við Ísland.

Til að fylgjast með samþjöppunaráhættu er reglulega skoðað hvernig eignir sjóðsins skiptast á mismunandi flokka verðbréfa sbr. 36 gr. laga nr. 129/1997 en jafnframt er skoðað hvernig eignir skiptast t.a.m. á landsvæði, atvinnugreinar, útgefendur verðbréfa og rekstrarfélög. Hér að neðan er samantekt á skiptingu eigna eftir flokkum verðbréfa úr fjárfestingarstefnu fyrir árið 2022.

	Eign 31.12.2021	Stefna 2022	Vikmörk 2022
Skuldabréf - ríki og sveitarfélög	19,9%	18%	
Ríkisbréf	17,0%	15%	10% - 30%
Sveitarfélagabréf	2,9%	3%	0% - 10%
Fasteignaveðtryggð verðbréf	14,7%	14%	
Sjóðfélagalán	8,7%	6%	2% - 15%
Veðskuldabréf og -sjóðir	2,3%	4%	0% - 10%
Sértryggð bréf	3,7%	4%	0% - 10%
Erlend skuldabréf	1,9%	5%	
Erlend skuldabréf	1,9%	5%	0% - 10%
Skuldabréf - önnur	6,6%	8%	
Fyrirtækjabréf	5,8%	6%	2% - 20%
Lánastofnanabréf	0,6%	1%	0% - 5%
Skuldabréfasjóðir	0,3%	1%	0% - 5%
Laust fé	2,3%	1%	
Innlán	2,3%	1%	0% - 10%
Lausafjár sjóðir	0,0%	0%	0% - 5%
Innlend hlutabréf	16,0%	14%	
Innlend hlutabréf	15,4%	12%	5% - 25%
Innlendir framtakssjóðir	0,7%	2%	0% - 5%
Erlend hlutabréf	38,5%	40%	
Erlend hlutabréf	32,2%	33%	20% - 40%
Erlendir framtakssjóðir	6,3%	7%	2% - 10%

Kennitölur

18. Fimm ára yfirlit	2021	2020	2019	2018	2017
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt *					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	(2,7%)	1,8%	(2,9%)	(3,5%)	(2,3%)
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	21,4%	25,9%	19,1%	18,8%	23,0%
Ávöxtun á ársgrundvelli					
Nafnávöxtun.....	15,8%	14,6%	16,1%	5,2%	7,1%
Raunávöxtun.....	10,5%	10,8%	13,1%	1,9%	5,3%
Hrein raunávöxtun.....	10,4%	10,6%	13,0%	1,8%	5,2%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	8,1%	6,4%	5,8%	4,8%	5,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	7,2%	6,2%	5,4%	4,4%	1,4%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	49,3%	46,5%	39,7%	34,3%	30,9%
Skráð skuldabréf.....	24,7%	26,7%	29,3%	34,7%	38,3%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	9,4%	6,8%	5,9%	4,2%	5,0%
Óskráð skuldabréf.....	16,6%	19,1%	25,1%	26,7%	25,7%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	56,6%	59,7%	65,7%	72,6%	75,6%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	43,4%	40,3%	34,3%	27,4%	24,4%
Fjöldi					
Fjöldi virkra sjóðfélaga, aldurstengd ávinnsla.....	8.172	6.376	4.433	2.190	735
Fjöldi virkra sjóðfélaga, jöfn ávinnsla.....	20.489	21.618	22.721	23.930	24.724
Fjöldi lífeyrisþega.....	10.166	9.115	8.070	7.116	6.011
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	74.143	71.469	68.408	66.284	63.992
Stöðugildi **.....	32,4	31,7	29,7	26,7	24,4
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld.....	39.278	38.160	36.063	34.586	32.284
Lífeyrir.....	13.579	11.799	10.126	8.462	7.094
Hreinar fjárfestingartekjur.....	141.693	115.591	109.451	33.438	41.991
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....	914	887	801	778	582
Breyting á hreinni eign.....	166.477	141.066	134.584	58.784	66.599
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Eftirlaun.....	71,6%	69,4%	68,0%	66,0%	63,8%
Örorkulífeyrir.....	24,6%	26,6%	27,8%	29,6%	31,6%
Makalífeyrir.....	2,3%	2,3%	2,3%	2,4%	2,5%
Barnalífeyrir.....	1,6%	1,7%	1,9%	2,0%	2,1%
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	34,6%	30,9%	28,1%	24,5%	22,0%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum.....	2,3%	2,3%	2,2%	2,3%	1,8%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	14,7%	13,6%	14,9%	5,1%	6,9%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,09%	0,10%	0,11%	0,12%	0,10%

* Tryggingafræðileg staða fyrir árin 2017 til 2019 er reiknuð í samræmi við reglur sem giltu á þeim árum þar sem mismunur á bókfærðu verði og matsverði skráðra hlutabréfa er dreginn frá hreinni eign ásamt núvirtum framtíðarfjárfestingarkostnaði.

** Stöðugildi LSR á árinu 2021 voru 52,3 talsins, þar af var hlutdeild A-deildar 31,6 stöðugildi og B-deildar 20,7.

Viðauki I

Deildaskipt yfirlit LSR 2021

Sameiginlegt yfirlit samtryggingardeildar og séreignardeildar

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins

Engjateigi 11

105 Reykjavík

711297-3919

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris

	2021	2021	2021	2021	2020
Iðgjöld	A-deild	B-deild	Séreign	LSR	LSR
Iðgjöld sjóðfélaga	9.806,3	300,2	1.066,3	11.172,8	10.500,8
Iðgjöld launagreiðenda	28.224,1	1.064,3	604,2	29.892,7	28.095,6
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	30,1	0,0	25,4	55,5	19,4
Lífeyrishækkunar	0,0	25.628,8	0,0	25.628,8	22.232,4
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði	309,8	128,6	0,0	438,4	473,3
Innborganir og uppgjör vegna skuldbindinga	0,0	9.020,0	0,0	9.020,0	8.095,9
Séreignariðgjöld ráðstafað inn á fasteignalán	0,0	0,0	(457,7)	(457,7)	(441,3)
	<u>38.370,3</u>	<u>36.141,9</u>	<u>1.238,4</u>	<u>75.750,5</u>	<u>68.976,2</u>
Lífeyrir					
Heildarfjárhæð lífeyris	13.011,6	62.409,6	638,4	76.059,5	68.692,3
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	254,1	17,4	0,0	271,6	254,0
	<u>13.265,7</u>	<u>62.427,0</u>	<u>638,4</u>	<u>76.331,0</u>	<u>68.946,3</u>
Hreinar fjárfestingartekjur					
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	109.405,1	31.476,0	1.831,8	142.712,9	117.262,5
Hreinar tekjur af skuldabréfum	29.094,8	8.507,2	84,7	37.686,8	34.671,3
Vaxtatekjur af bundnum bankainistæðum	0,0	0,0	451,7	451,7	361,3
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé	509,1	240,0	1,8	750,9	44,6
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	1,6	0,9	0,0	2,5	8,7
Fjárfestingargjöld	(591,0)	(39,3)	(2,0)	(632,3)	(599,3)
	<u>138.419,6</u>	<u>40.184,8</u>	<u>2.368,0</u>	<u>180.972,5</u>	<u>151.749,1</u>
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	892,7	555,6	16,3	1.464,7	1.414,4
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	162.631,5	13.344,1	2.951,7	178.927,3	150.364,2
Hrein eign frá fyrra ári	861.771,3	284.037,4	22.077,0	1.167.885,6	1.017.521,4
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	<u>1.024.402,7</u>	<u>297.381,5</u>	<u>25.028,7</u>	<u>1.346.812,9</u>	<u>1.167.885,6</u>

Efnahagsreikningur

	2021	2021	2021	2021	2020
	A-deild	B-deild	Séreign	LSR	LSR
Eignir					
Fjárfestingar					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	586.422,0	177.414,9	13.479,8	777.316,7	597.055,4
Skuldabréf	412.233,4	109.337,5	1.215,0	522.785,9	513.542,6
Bundnar bankainnstæður	0,0	0,0	9.875,4	9.875,4	9.122,6
	<u>998.655,4</u>	<u>286.752,4</u>	<u>24.570,2</u>	<u>1.309.978,0</u>	<u>1.119.720,7</u>
Kröfur					
Kröfur á launagreiðendur	2.711,6	268,4	2,4	2.982,4	3.044,2
Aðrar kröfur	286,7	106,7	24,8	418,2	274,5
	<u>2.998,3</u>	<u>375,2</u>	<u>27,1</u>	<u>3.400,6</u>	<u>3.318,7</u>
Ýmsar eignir					
Varanlegir rekstrarfjármunir	412,8	0,0	0,0	412,8	422,3
Handbært fé	23.102,8	12.273,5	460,6	35.836,9	47.043,8
Eignir samtals	<u>1.025.169,3</u>	<u>299.401,1</u>	<u>25.057,9</u>	<u>1.349.628,2</u>	<u>1.170.505,5</u>
Skuldir					
Áfallin lífeyrisskuldbinding	185,4	238,7	0,0	424,2	335,2
Aðrar skuldir	581,1	1.780,8	29,2	2.391,1	2.284,6
Skuldir samtals	<u>766,5</u>	<u>2.019,6</u>	<u>29,2</u>	<u>2.815,3</u>	<u>2.619,8</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	<u>1.024.402,7</u>	<u>297.381,5</u>	<u>25.028,7</u>	<u>1.346.812,9</u>	<u>1.167.885,6</u>
Eignir utan efnahagsreiknings					
Krafa á launagr. skv. 33. gr. laga nr. 1/1997		591.279,8		591.279,8	538.941,3

Sjóðstreymi

	2021	2021	2021	2021	2020
Inngreiðslur	A-deild	B-deild	Séreign	LSR	LSR
Iðgjöld	38.403,1	36.232,0	1.237,1	75.872,1	68.532,6
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	24,1	31,8	1,9	57,8	183,6
Aðrar inngreiðslur	48,2	11,0	0,0	59,3	103,0
	<u>38.475,4</u>	<u>36.274,8</u>	<u>1.238,9</u>	<u>75.989,2</u>	<u>68.819,1</u>
Útgreiðslur					
Lífeyrir	13.214,0	62.405,3	633,3	76.252,6	68.625,8
Rekstrarkostnaður	836,4	535,9	22,5	1.394,8	1.322,1
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	3,3	0,0	0,0	3,3	8,4
Aðrar útgreiðslur	165,0	46,6	14,0	225,5	273,5
	<u>14.218,6</u>	<u>62.987,8</u>	<u>669,8</u>	<u>77.876,2</u>	<u>70.229,7</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>24.256,8</u>	<u>(26.713,0)</u>	<u>569,1</u>	<u>(1.887,0)</u>	<u>(1.410,6)</u>
Fjárfestingarhreyfingar					
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félagum og sjóðum	2.849,7	898,2	55,4	3.803,3	1.949,9
Keyptir eignarhlutir í félagum og sjóðum	(74.126,0)	(11.329,9)	(1.821,2)	(87.277,1)	(171.811,2)
Seldir eignarhlutir í félagum og sjóðum	31.412,9	12.509,5	1.615,8	45.538,2	161.425,4
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	55.048,3	27.103,0	46,5	82.197,8	89.110,0
Keypt skuldabréf	(63.525,3)	(6.036,4)	(94,1)	(69.655,8)	(85.601,8)
Seld skuldabréf	15.679,7	0,0	0,0	15.679,7	18.357,9
Ný bundin innlán	0,0	0,0	(301,5)	(301,5)	(412,0)
Seldar fullnustueignir	0,0	0,0	0,0	0,0	59,6
	<u>(32.660,6)</u>	<u>23.144,4</u>	<u>(499,2)</u>	<u>(10.015,5)</u>	<u>13.077,8</u>
Hækkun/(lækkun) á handbæru fé	(8.403,8)	(3.568,6)	69,9	(11.902,5)	11.667,2
Gengismunur af handbæru fé	486,6	209,1	(0,1)	695,6	(130,2)
Handbært fé í upphafi árs	<u>31.020,0</u>	<u>15.633,0</u>	<u>390,7</u>	<u>47.043,8</u>	<u>35.506,8</u>
Handbært fé í lok árs	<u>23.102,8</u>	<u>12.273,5</u>	<u>460,6</u>	<u>35.836,9</u>	<u>47.043,8</u>

Kennitölur LSR

Fimm ára yfirlit	2021	2020	2019	2018	2017
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	15,5%	14,9%	16,6%	5,6%	7,6%
Raunávöxtun.....	10,2%	11,0%	13,6%	2,3%	5,7%
Hrein raunávöxtun.....	10,0%	10,9%	13,4%	2,1%	5,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	8,3%	6,4%	5,6%	4,7%	5,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	7,3%	6,5%	5,6%	4,6%	1,4%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	50,8%	46,5%	42,4%	37,6%	35,7%
Skráð skuldabréf.....	25,0%	26,7%	28,4%	32,5%	36,4%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	8,4%	6,8%	5,6%	4,5%	4,9%
Óskráð skuldabréf.....	15,0%	19,1%	22,6%	24,6%	23,0%
Bankainnistæður, bundnar.....	0,8%	0,8%	0,9%	0,8%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	57,4%	59,1%	63,9%	70,0%	71,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	42,6%	40,9%	36,1%	30,0%	29,0%
Fjöldi					
Fjöldi virkra sjóðfélaga.....	30.058	29.586	28.992	28.365	27.785
Fjöldi lífeyrisþega.....	23.148	22.325	21.242	20.230	19.283
Fjöldi sjóðfélaga í árslok *.....	117.686	115.342	112.840	111.065	107.053
Stöðugildi.....	52,3	54,0	53,0	49,7	48,4
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld.....	77.542	66.030	63.546	61.024	84.629
Lífeyrir.....	78.136	66.001	62.328	58.781	56.529
Hreinar fjárfestingartekjur.....	185.252	145.267	142.913	46.922	64.279
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....	1.499	1.354	1.284	1.309	1.126
Breyting á hreinni eign.....	183.158	143.941	142.835	47.844	91.253
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	82,8%	82,2%	82,1%	81,7%	80,4%
Örorkulífeyrir.....	5,8%	5,9%	5,9%	5,9%	5,9%
Makalífeyrir.....	10,9%	11,3%	11,7%	12,2%	13,4%
Barnalífeyrir.....	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Aðrar útgreiðslur.....	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	100,8%	100,0%	98,1%	96,3%	66,8%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum.....	1,9%	2,1%	2,0%	2,1%	1,3%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	14,4%	13,9%	15,3%	5,4%	7,3%
Skrifst. og stjórnunarkostn. í % af meðalstöðu eigna.....	0,12%	0,13%	0,14%	0,15%	0,13%

* Fjöldi sjóðfélaga í árslok er samlagður fjöldi sjóðfélaga í öllum deildum LSR. Það hefur þau áhrif að einhverjir sjóðfélagar eru taldir oftari en einu sinni.

** Stöðugildi LSR á árinu 2021 voru 52,3 talsins, þar af var hlutdeild B-deildar 20,7 stöðugildi og A-deildar 31,6.

Undirritunarsíða

Árni Stefán Jónsson

Áslaug María Friðriksdóttir

Guðrún Ögmundsdóttir

Ragnar Þór Pétursson

Unnur Pétursdóttir

Viðar Helgason

Þórveig Kristín Þormóðsdóttir

Harpa Jónsdóttir

Geir Steindórsson

Jökull Heiðdal Úlfsson